

МИ І СВІТ

WE AND THE WORLD

Український
магазин

Nous
et le monde

Revue Ukrainienne
diasporiana.org.ua

ПАРИЖ
НЬЮ-ЙОРК
ТОРОНТО
ЕДМОНТОН

25 с.

РІК 6

СЕРПЕНЬ

1955

16

Редактор і видавець: Микола Колянківський

Адреса для редакційної та адміністраційної кореспонденції (вплата грошей): M. Kolankiwsky, 278 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada

ЗМІСТ:

- Дотик ангела
- По Рідному Краю
- Як ССРЗ залишається до Індії
- Над рікою Гангом
- Передбачення погоди
- Сторінка філателіста
- Паризькі нотатки
- Про рогатинську гімназію
- Чи ви заздрісні?
- Манітоба — провінція прерій
- Ранкова гімнастика для жінок
- З психології письма
- Шахи
- Українська кухня, поради

РЕДАКЦІЙНІ ВІДДІЛИ:

В Європі: Є. Деслав, Ю. Калинич
Паризь, Франція

В Америці: Петро Павлович,
Нью-Йорк, США

ПРЕДСТАВНИЦТВА

AUSTRALIA:

Fokshan Library and Book Supply, 1 Barwon Str., Glenroy,
W. 9, Vic.

BELGIQUE:

Ihnat Stachij, Esneux en Liege

ENGLAND:

S. W. Shewchuk, 78 Kensington
Park Rd., London, W II

FRANCE:

Kolankiwskyj Mykola, 186 Blvd.
St. Germain, Paris VI,
c. c. 876771

ФОТО НА ОБКЛАДИНЦІ: Монастир українських Сестер Служебниць Пр. Д. Н. З. в Анкастери, Онт.

В цьому числі є рисунки та заставки арт. маляра Миколи Кричевського.

* * *

Річна передплата: для Англії та Австралії — 1 фунт, для Бельгії — 100 б. фр., для Франції — 1000 фр., для Німеччини — 10 ДМ., для Аргентини та Півд. Америки — 40 арг. пезів, для Півн. Америки, Канади і всіх інших держав — 3 ам. долари. **Ціна одного числа:** 25 центів.

Ціна 1 стор. оголошень: 60 дол., пів стор. — 30 дол., чверть стор. — 15 дол., найменше оголошення фірм — 5 дол.

Беатріс Бек**ДОТИК АНГЕЛА**

Кожного разу, як тільки може, Роберта виставляє на людські погляди самий лівий профіль свого обличчя. Те, що називається профіль медалі. По своїх алезинських предках ця молода дівчина одідила найчистіший грецький ніс, що є простим продовженням прямого чола. Простою є також довга чорна брова, — крило літаючого птаха. Сильні чорні вій стерчать мечами довкола великого прямовисного і чорного ока. Горішня губа дещо висувається перед долішню, даючи устам, коли вони закриті, такий вираз, наче б вони не мали вже ніколи відкритися та ніяке слово і ніякий порух не мав би нарушити цієї суворої досконалости. Довге чорне і просте волосся отінює вузьке лице. Роберта повинна б радше називатися Франсою, Маріанною або Віктуарою.

Коли дівчина поверне

голову, тоді вражає болячий дисонанс: велика пляма кольору вина покриває майже весь правий профіль. Вся горішня повіка, бік носа і майже все лице є протидії, пурпурової краски. Такою то Роберта народилася, гарною і заразом відштовхуючою. Її водили по найбільших спеціалістах. Електричне лікування дало наслідки: тепер темночервона поверхня вкрилася легким бронзовими плямами, але ці плями вже не вступилися. Інколи слізози катяться по лиці блідому і по лиці винному.

Щоб розважити дочку і потешити, пані Сарасен бере її з собою в подорожі; і деколи її горе наче розвівається серед краси світу. Залив Ріо де Жанейро є не менш захоплюючий і Партенон не менш чудовий, хоч на них дивиться створіння, що йому у пас-орті, в рубриці "особли-

ві знаки", написано — "пляма на обличчі".

Але все таки дівчина не могла втекти від людських поглядів. Вона говорила інколи до матері:

— Ти повина б завезти мене в полярні краї. Хай живе шестимісячна темрява! Хай живе ніч! Якщо б ти мене не любила, я могла б собі вкоротити віку. Але твій егоїзм мене зупиняє...

Роберта мала в своєму житті тільки один чудовий спомин: У Дубліні вона пішла на масковий баль, переодягнута за казкову принцесу. Діядема кидала тисячу вогнів на її чорне волосся. Золотом тканий шаль прикривав її рамена і її руки, схожі на місячні промені. Спідничка з квітів дискретно відслонювала її стрункі ноги. Через два отвори велюрової маски палко блистіли двоє великих мавританських очей. Чарівна невідома танцює безупину, наче автомат, накручений на безко нечність, спроможний по рушуватись вічно. Ірляндці, що є італійцями Півно чі, шепочуту:

— Ви є Псіхе, що в ній закохався сам Амур.

— Мій маєток Кіллярні

за Вашу маску! Я віддам всю мою землю і всіх моїх предків за те, щоб могти хвилину оглядати ваше відкрите обличчя.

Роберта сміється весело. Вона глузливо відповідає:

— Ще не скінчена гра. Майте терпеливість!

— Але завтра, завтра, — скиглить її кавалер — ма гічний король, — чи дозволите завтра вас побачити?

— Завтра я від'їжджаю до Англії.

— Мати Божа! Чого ж ви шукаєте на тій нудній скелі? Поміж тими еретиками і кровопивцями? За лишітесь тут назавжди, бо тільки вільна Ірляндія є гідною вас.

Надосвітку, в готелевій кімнаті Роберта здіймає те солодке велюрове обличчя, що видається її ріднішим за те друге — ту половичну маску блазня, що її прийдеться носити аж до смерті.

— Ах, як це було добре — розказувала матері — передягнутися за нормальну дівчину, радіти життям, бути справжнім людським еством.

— Краще мати...

— Так, так, мамо, я знаю: краще мати гарну

душу, як гарне обличчя. Але я, ти бачиш, не хочу мати гарної душі, бо я горюю, що не маю обоїх разом. Я бажаю душі, до-стосованої до мого облич-чя, душі з винною пля-мою...

Чарівна Ірляндія, — ду-має засипляючи, — ти не побачиш мене вже ніколи. Ти не оглядатимеш мене ніколи. Треба втікати по світі, не затримуючись, не прив'язуючись до нічого. Спомини є близнами. Тре-ба вбивати час, — вбива-ти саму себе.

* * *

Лікар, що приписує дів-чині 12 тижнів лікування в місцевості Д. натрапляє на рішуче заперечення:

— Ніколи я не могла б залишитися три місяці в тому самому оточенні. Я благаю вас! Люди пізна-ють мене впродовж трьох місяців, говоритимуть до мене, я не витримаю цього!

— Але ж ви самі знаєте, що вам треба спокійного відпочинку, бо ж незаба-ром ви не зможете промо-вити словечка навіть до своїх ровесниць, таких, як ви.

— Таких, як я? Ха, ха, ха, ви вмієте шуткувати, докторе.

Але мимо спротиву мати та лікар допняли свого: пані Сарасен і дочка про-ведуть літо в місцевості Д.

Роберта скриває опуще-ну голову за широкими крисами капелюха, насад-женого на правий бік. Во-на проковтує швидко стра-ви, щоб вийти з їдалльні. Але проте чує, як з інших столів вп'ялились в неї по-гляди — цікаві, розчаро-вані, відразливі, спочутли-ві. Вона знає, як її окрес-люють, з яким тактом та якими делікатними слова-ми:

— Знаєте, та молода дів-чина, що має щось тут...

I ці спочутливі слова супроводить круглий рух руки, що закреслює коле-со на половині обличчя. Солом'янний капелюх не спроможний захоронити перед такими атаками. Тільки двоє безпосередніх сусідів були завжди чемні і не цікавилися Робертою. Вона здивована цим і вдяч-на. Тих двоє становлять дивну пару: молодий чо-ловік, досить гарний, з одночасним виразом розсі-яння й концентрації, що жестикулює мало й наче боязливо; а друга особа — суха, мов тріска, що її годі було причислити

до якогось означеного полу; тільки по закінченні перекуски, виявилося, що це жінка, бо коли встала, було видно її спідницю. Вони часто ходили разом, плече коло плеча, — він завжди з великою різьбленою палицею.

Роберта помітила, що його кімната є напроти її: отже це він пише на машинці, одній з тих, що входять за тихі, але такими не є. Їхнє стукотіння схоже на спадання крапель дощу по листю дерев. Інколи цей тихий стукіт чутно навіть вночі, коли не видно ніякого світла з вікна кімнати. Невже ж він пише навіть у сні? Раз ввечорі під час громовиці, згасло електричне світло. Весь готель завмер, припинився всякий рух, тільки в сімнадцятій кімнаті продовжувалось повільне тік-такання.

Одного ранку Роберта вийшла з своєї кімнати одночасно із сусідом з-напроти.

— Пробачте стукіт моєї машинки, чи це вам дуже перешкоджує? — запитав він, не повертаючи до неї голови.

— Ні, зовсім ні, навпаки, — промовила дещо

збентежена Роберта.

Хлопець засміявся.

— Ви, мабуть, дуже молоді? — сказав.

— Ні, мені вже вісімнадцять років.

Він знову засміявся, ще голосніше. Її вразив цей сміх. Як можна так ввічі з когось сміятися?! Вони йшли разом сходами вдольну. Хлопець ставив перед себе довгі кроки дещо непевно, наче просуваючись в невідомому дівичому лісі.

— Я називаюся Фабіян Тревенир, сказав.

Роберта мовчала.

— Дозвольте запитати про ваше ім'я, — знову відізвався Фабіян, зовсім не вражений її мовчанкою.

— Я не люблю говорити імені. Як люди знають моє ім'я, я не почуваюся вже свободіною.

— Ви палка, як чиста кров, а може, як розпещена дитина.

Роберта з пересердя закусила зуби, а Фабіян, по хвилині мовчанки, сказав:

— Слухайте, особа, що мені постійно товаришить, від'їжджає на кілька днів до Женеви. Чи могли б ви зробити мені чемність і ходити враз зі мною на прогулянки?

— Ох, ви незвичайно чені, — вибухнула Роберта. Невже ж вам годі вже обійтися без товариства? І при відсутності вашої постійної товаришки, ви готові вдоволитися навіть мною, що?

— Що ви хочете цим сказати, панночко? Я зовсім не розумію цього. Дайте мені свою руку!

Мимоволі послухавши цього ченного наказу, Роберта подала руку.

Фабіян оббіг дотиком кожний її палець, наче б був анатомом або скульптором.

— Ваша рука незвичайно гарна, — сказав. Дозвольте мені познайомитися з вами ближче!

Хлопець діткнувся рукою її капелюха і чорного пасма волосся.

— Не торкайтесь мене, — заперчила дівчина, — ви не маєте на це права.

— О я маю право, — сказав Фабіян, і його пальці пробігли по її обличчі, вухах, носі, луках брів і навіть по довгих віях.

Чужі руки покрили її обличчя живою маскою, ще милішою, як та в Дубліні. Аж дивувалася, що її лице не розтопилося під цим

теплим дотиком, як топиться віск.

— Ви найкраще створіння, що його я будь-коли зустрічав у своєму житті, — сказав Фабіян. Ви просто чудо досконалості, класичний шедевр. Хто ви така? Мабуть не Венус, бо ваше волосся чорне. Може Белльона?

— Я вас ненавиджу! — крикнула Роберта. — Ще ніхто досі не відважився та одверто глузувати з мо-го нещастя.

— Я не знаю вашого нещастя, але, коли б я зінав, то все одно сміявбися. Я не романтик: мене не вра-жає щастя і не болить го-ре.

— Бути нап'ятнованим, як оце я, хіба це не горе, гідне спочуття?

— Це ви свою погану вдачу називаєте нап'ятну-ванням?

Роберта не втримала довше, звинула свій капелюх і вдарила Фабіяна по обличчі. Чорні окуляри злетіли з його очей і впали на землю. Там, де бувають очі, вона побачила дві білляві безвиразні кульки. З її горла вирвався оклик.

— Що це? Чи вас вра-жають мої очі? Хіба ви не знали, що я сліпий? Але

я сліпий від народження і мені з, цим добре. Піднесьте мої окуляри, прошу.

— Яке щастя, що ви сліпі! — сказала Роберта з дикою радістю.

— Добре, що бодай ви не такі, як усі інші. А, однак, чому ви вважаєте щастям мою сліпоту?

— Ходіть цією стежкою, я спробую вам пояснити.

Вона взяла його за руку і сказала вриваним голосом:

— Тепер я можу зрадити вам своє ім'я. Я називаюся Роберта Сарасен. Але, чи то певне, що ви ніколи не вилікуєтесь?

— Ні. Та я й не бажаю вилікуватись. Може одного дня люди могтимуть бачити чашкою чи самою шкірою, але цього не буде за нашого життя.

— А як ви пишете на машинці?

— Це спеціальна машинка з рельєфними тастами. Вона дуже практична. Але то радше ви мали б давати мені вияснення.

— Так, пробачте. Але я хотіла б знати . . . та жінка біля вас, хто вона?

— Це моя колишня гувернантка, що стала моєю секретаркою. Вона називається панна Зелі і від-

значається великою до-кладністю: Ми оглядали разом музей і вона так до-кладно описувала мені всі образи й предмети, що я написав мою працю з істо-рії мистецтва. Чи не дивно?

— А що ви пишете на машинці?

— Есеї і статті.

— Про що?

— Під теперішню пору, про алегорії, герметизм і також про великі мистецькі ідеї.

Вони дійшли до самітньої лавочки.

— Тут можемо сісти, — сказала Роберта. Мені було б дуже мило залишити у вас враження, що я гарна.

— О, мій дотик є непомильний, Роберто. Я дослідив ним більше статуй, як ви їх бачили в свому життю. Мої пальці вміють навіть відрізнисти правдиве від фальшивого.

— Але ваші пальці не можуть бачити винної плями, що мене опоганює.

— Ax, це те робить вас такою невиносимою! Так, це правда, що одна частина вашого лиця є менше гладка, але я думав, що це ви так загоріли сонцем

і до цього не прикладав ваги.

— Але тепер прикладаєте вже вагу?

— Ні. Багато подібних мені вважають пунктом чести говорити про кольори, як видючі, наче б вони щось на тому розумілися. Деякі розказують, що люблять блакитне, чи зелене, чи жовте. Я не граю цієї комедії. Ви кажете, що маєте винну пляму на лиці. Я вам вірю, але не розумію вас, тож і не рахуйте, що знайдете в мене спочуття. На мою думку, така пляма повинна бути радше привабливою. Це так, наче б діткнувся вас ангел і залишив на вас свій знак!

— Якщо ми побачимося, якщо ви хочете, щоб ми знову побачилися, то щоб показати всім людям, що вони мене нічого не обходять і що тільки з вашим осудом рахуюся, я завжди буду вдягатися в найкращі суконки, з матеріялу пріємного в дотику, але з огидними кольорами, чи

хочете? Наприклад, одягну сукню принцеси, але темнобронзового кольору, або атласовий плащ кольору горіхового пюре?

Фабіян вибухнув сміхом, а опісля сказав розмріяно:

— Одягніть вже краще снігову шату.

Щоб показати світові, Фабіянові і собі самій, що все це дійсність, а не сон, Роберта скрутила й кинула на близьке озерце той свій капелюх, що ним відважилася його вдарити.

— Що це? — запитав Фабіян, почувши хлюпіт води.

— Я кинула в озеро мого капелюха.

— Дивне виховання дали вам на Олімпі. Треба, щоб зайнялася вами панна Зелі.

Роберта сміється, як на балі в Дубліні. Схиляється, щоб своїми устами заквітчати його руку, нечутно, нематеріально. І думає, що їй пощастило зробити це непомітно. Та вона дуже помиляється.

Б. Гошовський

ПО РІДНОМУ КРАЮ

ПІДЛІСЕЦЬКА ГОРО БІЛА...

“Підлісецька горо біла,
Як тебе не бачу,
Так ми сумно, так ми тяжко,
Шо трохи не плачу...”

Маркіян Шашкевич

По один бік шляху, серед по-
лів колосистих, у зелені садів —
село. По другий бік — гора.
Білий вапняк прозирає з-по-
між трав, біліє стрімка дорога
і пнеться вище й вище, аж до
нього, до хреста могутнього, що
розпростер широко свої рамена,
наче хоче ними обійти всю
землю галицьку. І вершком опи-
гається у небо, — щоб обрій
розширявся аж ген туди — до
Канева далекого, до Гори Чер-
нечої...

Пам'ятник-хрест на Білій Го-
рі коло села Підлісся в Золо-
чівщині. Пам'ятник Пробудите-
леві Галицької землі — Маркія-
нові Шашкевичеві. Далекий 1911
рік... Перший здвиг галицьких
українців під час посвячення
пам'ятника. І з того часу вже
щороку тисячі спішли вшанувати
того, хто збудив Галицьку
Русь-Україну і кинув покликан-
візов:

“Гей, хто русин, за ратище,
В кріпкі руки меч ясний,
Шпарка стріла най засвище:
Гордий ляше, день не твій”,

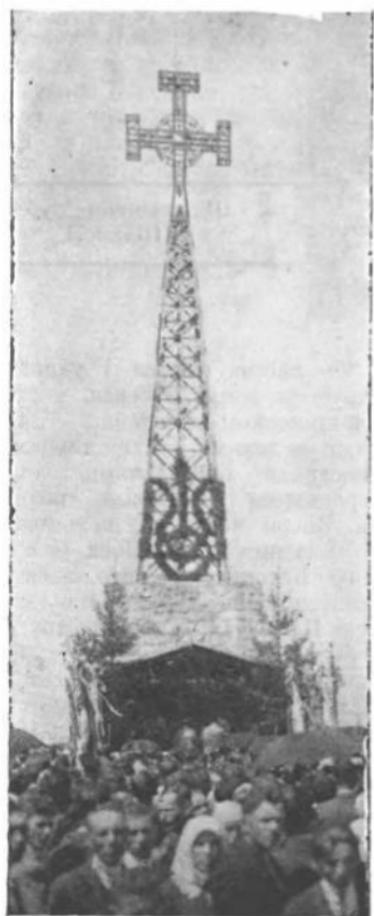
того, хто проспівав одну з най-
могутніших наших пісень лю-
бові — “Псалом Руслановий”:
“Сполошиш ми долю і проже-
неш щастя, день ми споморо-
чиш і съвіт ми западе, нуждов
мя вдариш і нашлеш ми злід-
ні, съвіт ми спустіє і йме ворогу-
вати, знідіє радость і плач
мя огорне, туга ми ранком і ве-
чером журба і ніч ми несонна
і горйоване з сонцем, вирвеш
ми очі і душу ми вирвеш: а не
взьмеш милости і віри не возь-
меш, а не видреш любови і ві-
ри не видреш, бо руске ми сер-
це і віра ми руска.”

* * *

Малим чотирирічним хлопчи-
ком проміряв я вперше шлях
до тебе, Біла Горо Підлісецька,
— у дні, коли посвячувано на
верху твоєму пам'ятнику отцеві
Маркіянові. А в молодечі роки
разом із друзями, разом із тися-
чами молоді із сіл і міст галиць-
ких і волинських, у кожнорічне
“Шашкевичівське свято” міряв-
я цю твою білу круту дорогу
— до нього, до хреста могут-
нього.

Сьогодні ворог зруйнував його
— символ правди й перемоги,
та не зруйнував і не зруйнує
його ніколи у серцях і душах
наших.

Кожного року, коли прихо-

Пам'ятник М. Шашкевичеві на Білій горі

дить колишній час мандрування — осійне літо, ми завжди в думках-спогадах наших міряємо з тисячами молоді, з тисячами селян і міщан шляхи до Підлісся і білу круту дорогу —

все вище й вище, аж до ньою: до хреста могутнього. До символу правди й перемоги, до символу воскресення.

ВИСТУПАЮТЬ СТРІЛЬЦІ СІЧОВІ...

“Спіть хлопці, спіть,
Про волю-долю тихо сніть,
Про волю-долю вітчини,
Чи можуть бути кращі сні?”
Богдан Лепкий

Пробудив Маркіян, отой молодий питомець львівської Богословії, своєю “Русалкою Дністровою” Галицьку землю у 1837 р. і вже за неповних 80 літ, у 1914 р., галицькі Українські Січові Стрільці станули до бою з Москвою — уперше від злощасної Полтави. І на верхів'ях Карпат на безсмертній Маківці переміг Маркіян, — перемогла його ідея, втілена у стрілецький збройний чин.

“Виступають стрільці січові у кривавий тан,
Визволяти братів-українців з
московських кайдан...”

На горі Маківці — символ правди й перемоги — хрест. Хрест на могилі тих, що в збройному зударі з ворогом лягли на вічний спочинок — смерть окупили перемогу.

Кожного року в пору осяйного літа вкривалися дороги й пляжі карпатські тисячами юначок і юнаків, і всі прямували туди — через Синевідсько, Сколе, Тухлю — на гору Маківку віддати пошану Тим, хто шлях показав, чиї кості — дорожоказом стали...

Шашкевичів дуб
у Підлісці

ОУ ПЛЬСНЬСКА НА БОЛОНИ...

“Всю нощь съ вечера босу-
ви враны възграяху оу
Пльснська на болони...”

Слово о полку Ігоря

Приснився великому київсько-
му князеві Святославові, брати-
ничеві Ігоря, тривожний сон:
всю ніч звечора до ранку на
оболонні коло Пліснеська кря-
кали зловіщо ворони. Сон був
віщий: у поході на половців
попники стяги Ігореві...

Проминули століття, але про
славу сивої давнини говорить
“Слово” і говорить Пліснеськ.

“О, світло світлая і украсно
украшена земля Руськая, многи-
ми красотами удивлена . . . го-
роди великими, сели дивними,
виногради обительними, доми
церковними і князьми грозни-
ми, бояри честними, вельможа-
ми многими”. Оці слова із ста-
рого рукопису нашого завжди
приходять на думку, коли згадує
Пліснеськ — город, другий
величиною після княжого Га-
лича. Згадка про Пліснеськ у
“Слові” перша з нечисленних у
наших історичних джерелах. І
коли віднайдено рукопис “Сло-
ва”, Пліснеськом зацікавилися

В дорозі на Маєвку

дослідники цього величнього твору нашої літератури, а згодом археологи повели численні розкопки на місці (останні розкопки провів проф. Я. Пастернак з цінним результатом). Від 1932 року Пліснесськ став місцем культу княжої доби — її величі і слави. Молодь галицького Поділля — Золочівщини, Брідшини, Зборівщини, а згодом молодь усієї Галицької Землі та сусідньої Волині кожного року в днях 18 і 19 серпня влаштовувала тут свої зустрічі.

На половині битого шляху між містами Золочевом і Бродами, коло села Підгірці, недалеко від Білої Маркіянової Гори і містечка Олеська, що в

ньому, в замку Данилевичів, жив малим хлопцем майбутній великий гетьман Богдан Хмельницький, отут на високому горбі, між проваллями-дебрами розложився могутній колись Пліснесськ. З трьох сторін боронили його дебри, а з півночі чотири ряди валів. Між валами і досі є безчисленна кількість могил, — доказ, що йшли тут часті і завзяті бої. Ішла тут напевно завзята оборона під час нападу татар, які, здобувши 1240 р. Київ, рушіли далі через Волинь і Галичину на Угорщину. По дорозі ймовірно здобули Пліснесськ і зруйнували так, що з того часу лишилися тільки вали, могили та сліди мурів із

Вид на Пліснесськ сьогодні (фото вгорі) і ютінні української молоді на пліснеських валах у 1937 році (вдолині)

замку-терему. Між населенням і досі жива легенда про княгиню Олену, яка боронила з не-звичайною відвагою город перед наїздником Бунякою (народна назва половецького хана). Тут, серед руїн, вона мабуть і згинула разом із своєю вірною дружиною. І кожного року, коли вдають воскресні дзвони, вона встає із своєї могили, щоб побачити, чи час будити свою дружину на новий бій... За хронікою місцевого монастиря ОО. Василіян, княгиня Олена (мабуть дочка князя Всеволода бельзького), можливо, що й за-снувала цей монастир ще 1180 року.

На сумежжі Галичини й Волині, на оборонний горі, Пліснеськ був твердинею, що захищала Галицьку волость. Сьогодні — це чудова закутина, якій природа не пожаліла своїх чарівних скарбів. Ідете шляхом із Золочева і рівний шлях раптом знімається вгору, а ліворуч виростають високі горби із стрімкими узбіччями, вкриті зеленню дерев. Ось показуються могутні вали города з великим хрестом на найвищому місці колишнього замку. У підніжжі — мальовнича з дикими проломами добра, що шумить гомінким потоком на дні*). Вдалині — на тлі зелені смерек — білі мури монастиря і церкви.

І щороку сотні, а далі тисячі молоді із сіл і міст слухали раннього Богослуження в цер-

кві, і щороку здригалися мури святині від могутнього співу, що вилітав з дужих грудей і благанням линув до висот: "Боже великий, єдиний, нам Україну храни..."

Цілоденна мандрівка по валах старовинного Пліснеська кінчалася з вечірнім сумерком і тоді понад ними линув знову могутній спів-молитва за " силу і волю, славу, і власті".

Слухали цієї пісні-молитви ліси і скелі, слухали могили, слухала легендарна геройська княгиня Олена і слухали її залізні русичі-войни.

* * *

Біла Гора, Маківка, Пліснеськ три місця культу, сили нашого духа, нашої слави і нашої величі. Тут молодь щороку пила з життєдайних джерел, з джерел віри й любови до цієї рідної землі нашої, що така сьогодні далека і така близька...

*) Чи добра ця — це здогадна "Кисань" із "Слова о полку" — досі не устійнено. Ця топографічна назва не існує на місці і невідома теж в монастирській хроніці та в судових мапах — "табулях", хоч інші назви в цих околицях збереглися, напр. "Рожне поле" — місце бою галицьких Ростиславичів із Сватополком 1099 р. ще вдалося мені устійнити з усією докладністю, бо назва ця протривала віki.

ЯК СССР ЗАЛИЦЯЄТЬСЯ ДО ІНДІЇ

Неру, прем'єр-міністер Індії, відбув дуже цікаву подорож до СССР. У Москві прийняли його з величими почестями 7 червня, через кілька днів після того він вибрався в десятьденну подорож по Советському Союзі і вернувся до російської столиці щойно 21 червня, щоб промовляти на стадіоні Динамо, що може змістити 80,000 людей. Чому стільки надзвичайної уважливості для голови уряду з Нью-Делі, якого європейська "тура" почалася в Празі та йшла через Варшаву, Відень, Београд, Лондон, і навіть Рим та Ватикан?

Упродовж місяця, що попередив візиту Неру, СССР відкрив всі свої брами для різних делегацій з Індії. Наперед приїхали представники індійського парламенту. Упродовж трьох тижнів вони подорожували по Советському Союзі, за розкладом їзди, що стає вже стандартним в СССР.

Приємне подорожування

Наперед показано індійським делегатам тисячі пам'яток царської та советської Москви. Потім ішов Сталінград з пам'ятниками недавньої героїчної оборони, а заразом показовий зразок, мовляв, поступу й відбудови країни. Звідтіля через оживлені

й зрошені потом засланців стежили шлях ішов до Алми-Ати, столиці Казахстану. Далі показано райські долини Фергани й індустріальні центри Ташкенту і Сталінабаду. По перелеті понад пустелями степів Узбекії і Туркменії, гостям показано голубі води Каспійського озера і нафтові шиби Баку. Зроблено відпочинок у Тбілісі, старовинній столиці Георгії та в квітучих курортах Чорного моря; Сочі і Ялті. Короную вражень був чарівний Дніпро і наш прекрасний Київ. Потім ще йшов Ленінград, щоб гості все таки не забуваючи, що все те "руsskaya зemля".

Цю подорож негайно скапіталізовано заявкою гостей для радіо і преси: "Під час трьох тижнів ми бачили все, що тільки бажали, говорили з людьми з вулиці, з робітниками на заводах і колхозниками на їхніх тракторах. Ми бачили, що СССР працює для миру і що советські народи бажають миру".

До цієї класичної схеми відвідин інколи додається те чи те, що особливо цікавить гостей. І так для індійців улаштовано ще екскурсію на Ясную Поляну, що її вчинив безсмертною Лев Толстой. Бо Толстой, — як сказав заступник предсідника індійського конгресу, — є письменником, що найкраще і найвірніше зображену духа Індії.

Москва вдягає індійську туалету

Подорож делегатів індійського конгресу була тільки прелюдією до візити великого державного мужа Індії пандіта Неру. СССРуважав цю подорож великою подією в історії взаємин поміж двома державами. Отже і не пожалувано труду, щоб улаштувати якнайкраще цей прийом.

Якщо СССР хоче з'єднати собі симпатію якогось народу, то говорить про історію, дружні взаємини і культурні традиції. Це дуже відома і вже втерта звичка.

У випадку Югославії зроблено відклик до кровних зв'язків, які пов'язують словянські народи. У випадку Німеччини покладено акцент на спільність культурних традицій: мовляв, Гете і Бетговен є такі близькі для росіян, як Пушкін і Толстой для німців.

Той самий підхід застосовано також і до індійців. При цій нагоді пригадано, що якийсь російський купець досліджував Індію ще в роках 1469-1472. Він навіть залишив нібито сенсаційне звідомлення про свою небезпечну подорож по трьох морях. Політична кон'юнктура принесла тепер посмертну славу для того забутого героя. Менон, амбасадор Індії в Москві, особисто президував відкриття пам'ятника на березі Волги "на пошану Атаназія Нікітіна, відважного російського дослідника, що в роках 1469-1472 в мирних цілях звиджував Індію".

Цей останній зворот звучить не надто переконливо, бо годі думати, що російські дослідники не мали нічого спільногого з Васко де Гамою і Христофором Колюмбом, яких постаті були дуже далекі від пацифізму.

Щоб зробити враження на Неру і його оточення, советська пропаганда висунула також інші зв'язки поміж обома народами.

Історію цих взаємин показано на двох виставках, відкритих рівночасно в Москві і Ленінграді, що були присвячені індійській уміlosti і цивілізації. Виставка мала три відділи: індійське мистецтво, Індія в російському мальарстві та Індія в російській науці.

Приятель Советського Союзу

Так то Москва прийняла обличчя дуже давнього і дуже широкого друга Індії. Але йшлося її головно про те, щоб здобути серце пандіта Неру. Отже советський народ дістав наказ на команду полюбити його. У советській енциклопедії, що її даний том вийшов з друку рік тому, про Неру писалося всього в кількох словах: "індійський буржуазний політик". І це все. Але сьогодні в СССР пригадали собі, що Неру відвідав СССР в 1927 році, що він багато натерпівся від англійського імперіалізму, що він десь років свого життя провів по тюрях, що він бореться за свободу народів Індії і за мир у світі. Це все причини, чому він дорожить серцю російського народу, "який нічого, мовляв,

так не цінить як мир і свободу."

Щоб остаточно з'єднати собі симпатії, перекладено навіть на російську мову твір Неру "Відкриття Індії". Самого ж Неру запрошено написати передмову до російського видання. Неру підписав його 2 травня, а вже 4 червня книга вийшла з друку. Нею прикрашено під час юбуту Неру всі виставові вікна магазинів, поклавши її побіч портрету індійського прем'єра.

Це не тому, що ця книга нічим не прогрішилася проти марксизму. Бо ж довелося найти в "Правді" і "Літературній газеті" помістити критики, де вказано й на "слабші місця" твору. Та все ж, на потіху партії, знайдено там такі слова: "Я не сумніваюся, що російська революція дала людству великий крок уперед і що вона запалила ясне полум'я, якого єже ніхто не погасить. Вона поклала підстави для нової цивілізації, в якій буде обернати-

ся людство". Алеsovєтському читачеві не перекладено тих місць, де Неру критикує комуністичну партію та зменшує заслуги робітничого руху. Неру не може також надто подобатися Советам своїм обожанням Ганді. Бо це ж противиться марксистському твердженню, що тільки маси є великим чинником історії.

Все в ім'я добра індійського народу

Ця приязнь, як завдалегідь можна знати, не така то вже безінтересована. СССР сподівається із наближення з Індією великих політичних користей. Звичайно, що наразі докладено всіх зусиль, щоб ті політичні цілі овинути якнайгустішим серпанком безкорисної дружби.

Хрушчов навіть не виступав на перший плян під час зустрічі в пандітом Неру, щоб, не дай Боже, не склалось враження, що в СССР усім кермує партія. От-

Маєте мало часу?

Подзвоніть тільки на ЕМ. 6-5928

ХАРЧІ НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ

привезе Вам до хати українська фірма

JAW MEAT MARKET and GROCERY
(Власник СТЕПАН КУЗЬМА)

160 QUEEN ST. E.

TORONTO, ONT.

же першим скрізь був Булгакін. Та й він волів не торкатись політичних справ і замість промовляти — посылав дітей з китицями квітів, що в них так романтично другують московські лілії з індійськими лотосами.

Та було б наївно думати, що політику зовсім поминено. Неру прибув не тільки в товаристві своєї дочки, але й в оточенні журналістів, техніків і високих службовиків. ССРС виявив готовість вислати до Індії своїх інженерів, щоб вони побудували греблі, понаводнювали пустелі та щоб допомогти цим звільнитися населенню Індії від голоду й нещастя. У чисто політичній ділянці ССРС готовий підтримати ревіндикаційні домагання Індії до Гоа. Советська преса з аплявзом прийняла заяву Неру, що найдалі до року Гоа буде індійською. Москва готова йти ще далі й підтримати Індію проти Пакістану, який щораз більше включається в "імперіалістичний" західний блок. Отже Москва ніколи не стає перед своїми новими при-

ятелями з голими руками.

ССРС хотів засліпити Неру, але цей політик зберіг своє обличчя сфінкса. Без сумніву, Йому потрібна економічна допомога, але мабуть ніхто краще за нього не міг обняти оком знавця і зважити справжню вартість і можливості советської економіки. Вихованій на кількасячлітній індійській культурі, він напевно з першого погляду відрізнив позлітку від широго золота.

У міжнародних взаєминах Неру визнає принцип невтручання в інтереси другої держави та самовизначення кожної нації. Побут в Україні і в Польщі напевно дав Йому не одну нагоду пересвідчитися, чого вартий наперові советські конституції.

Візитами в советських столицях Неру починає свій побут в Європі, але кінчав його розмовами з Папою та з англійськими державними мужами. Балансуючи ці дві протилежні сили, Неру напевно на перший плян ставитиме користі своєї нації, свого континенту та своєї могутньої раси. (мк)

ПЕРЕВІРТЕ СВОЄ ЗНАННЯ!

Питання

1. Що означає слово полемологія?
2. Який американський стейт носить назву "індіянське місто" і як називається його столиця?
3. Чому Сциліо називався "Африканським"?
4. Чому гідроплянові вигідніше причалюватись на бурхливому, як на спокійному морі?

Відповіді на стор. 24.

НАД РІКОЮ ГАНГОМ

Ми в'їхали до Індії могутньою дельтою Гангу, що над нею лежить Калькутта, — місто, з якого Англія закріпила свою владу і в якому Індія, ця наймолодша і заразом найстарша країна світу, відискала свою самостійність. Пливучи повільно рікою вгору, ми прибули до Бенар, — святого міста і духової столиці старовинної Індії.

Тамбури з буйолової шкіри б'ють щораз швидше. Ударі дзвонів стають двічі голосніші. З усіх боків лунають звуки гонгів, цимбал і фletів. Нараз всі звуки зливаються в одну могутню й дику симфонію, що, рвучись вперед, атакує ще примерклив Схід. На цей заклик небозвід відповідає полум'ям: появляється сонце. Хор звуків і голосів, який, здавалось, осягнув уже був вершок натуги, ще могутнішає. Це так щоденно від трьох тисяч років 1500 святынь на узбіччях Гангу і сотні тисяч людей в колворах веселки витають в святому місті Бенарах заручини проміння Шіви з Гангом, зустрічі Сонця з Рікою.

Перевіряємо час: це година 6:43. За хвилину почнуться церемонії святої купелі.

Але для нас свято почалося багато вчасніше. Вже в год. 4-їй босі ноги пробігли по камінних плитках нашої кімнати, швидка рука сягнула, щоб зацвітити лямпочку при ліжку, і

приязний голос звістив милу новину: "Ранній чайок, пане!". Це так будять в Бенарах, — не дико, дзвінком телефону, як в усіх готелях світу, а членою через післянця, з обличчям принца, скритим під опалевим турбаном, що приносить вам перший подарунок дня: чашку гарячого чаю.

А вміжчасі вже приготовляється купіль, сандали самі приходять до ваших ніг, шляфрок спадає на ваші рамена. Сервілізм? Ні, членість, надзвичайна членість індійця, хто б він не був — слуга, купець, артист чи рапа. Акрім того в цій постійній жертвенності свого труду і свого життя є ще щось інше, що пізнається тільки згодом і що є, можливо, однією з великих таємниць Індії.

Ми ж не перебуваємо в Калькутті, де ще в глибині душ варяється почуття відплати Заходові, ми знаходимось в серці тисячолітньої Індії, в Бенарах, античному Каші, де тому дві тисячі шістьсот років Будда виголосив свою першу промову, де на три сотні років перед Христом панував мудрий Асока, який, щоб навчитися володарювати, став раніше жебраком.

5 година ранку. Небозвід ще обвантажений зірками. Наш слон, високий, мов свяตиня, очікує нас під пальмами готелю.

Індійські прочанки в
Бенарах над рікою
Гангом

Слон це тут туристична таксі. Дряпаемося на наш парадний трон і їдемо до Бенар. Парки, клюби, городи, гольфи, — це тут живуть англійці, віддалені на три-чотири мілі від гамірних базарів, далеко від того таємного життя Індії, що для них, завжди залишиться містерією.

Світлка блислять на тротуарах. Орієнタルна ніч переходить у легку блакить, що є вже майже днем. Чоловіки і жінки, несучи шкіряні мішки на воду,

йдуть повільно до керниць. Ми є на передмісті Бенар. Коли наближається наш слон, корови, що лежать на дорозі, підносяться. Всі тутешні звірята і багато людей, головно жінки, пекельно бояться слона, цього великанського звіра, що перед його нападом люті дріжать цілі оселі. Надходить група жінок. Одягнуті в довгі вуалі — темнорожеві, блідо-жовті, зелені. Йдуть повільно з повагою жрецінь. Ми зустрічали їх уже вчо-

ра. Це сільські дівчата, що відбувають свою річну прощу до Бенар. Вже від двох днів вони так ідуть з усіх сторін до міста, співаючи ці самі мелодії. Сьогодні закінчиться їхня проща. По двох днях покути дістануть найвище очищення: "даршан" Гангу.

Жінки сходять до ріки. Ідеямо тією, що й вони дорогою до Варуна Сангам, першою з п'яти святих місць святого міста. Бенари збудовані по лівому боці Гангу, "по доброму боці". Напроти пустарі. То проклятий берег. Хто вмирає в Бенарах є спасений, хто ж вмирає напроти втілюється в шкіру осла.

Год. 5:50. Понад "проклятою лінією", по другому боці ріки, підгалюцинована Ван Гогова жовтіні, та чудесна надія для сумерку.

Це світанок. Виходимо із святині "на чотирьох ніжках" і всідаємо до однієї з тих люксусових яхт — із притіненими терасами, білим сальоном, ліжками, — що на них проводять вільні дні гості магараджі.

Нараз освітлюється нагло весь святий берег і появляються Бенари: стрімке провалля, засіяне святинями, пагодами і палацами, що від них спадають в каскадах 67 парадних сходів. Ці проходи, що згори сходять майже прямовисно до води ріки, це місце, де від трьох тисяч років відіграється найкраща ревія, яку тільки можна собі уявити: із 1,500 оркестрами дзвонів святыни, з 100,000 акторів — про-

chan і тільки з одним-однісським глядачем — Ганґом.

Місто сліпить очі називай-ною ясністю, але сонце ще не зійшло. Наш провідник наказує залозі яхти натиснути на весла, щоб ми були о год. 6:40 на Манікарніка Гат і одержали "даршан" Гангу. Говорить мовою гінді — однією із 20 мов Індії, що офіційним декретом проголошена урядовою мовою, на місце недавньої англійської.

Життя відновляється кожного ранку

Манікарніка Гат, що лежить у серці півмісяця, який накреслили Бенари над закрутами ріки, — це одне з найвищих місць Індії. Це там, як оповідає легенда, кожного ранку відновлюється життя під час кожноденних заручин Сонця і Ріки. Це там, в центрі безмежного шляху із сходу на захід та з Гімалайів до Бенгальського заливу, прочани віддають ішану "святій матері Гангові". Бенари — це той величний, не вісім кілометрів довгий амфітеатр, де кожного року багато мільйонів індійців святкують апотеозу своєї святої ріки.

Нагло небозвід на сході темніє і здається, що станеться щось неможливе в цьому краю в цю пору року — хмари закриють сонце. Та це тільки мент і ось вже за хвилину, немов на містерійний сигнал, глибока охра переміняється в щире золото. Небозвід горить, але сонця все ще немає.

Стоячи, наші восьмеро матро-

сів веслюють з усієї сили рук. Минаємо при берегах цілі фльотилі найрізноманітніших кораблів. Бачимо тут все: єгипетські вітрильники, грецькі галери, корсарські барки. Наче перекартковуємо давні книги з образками. Дзвони дзвоняють на всі голоси, удари бубнів щораз ближчають.

По нашему правому боці прямовисно підноситься місто. Вода, що під час муссону вдаряє аж у підніжжя пагод на 10-15 метрів понад нами, тепер опала так низько, що відкрила всі прибережні плитки.

Чотири тисячі років історії Індії і світу дрімає осути. Тут розігралася завзята духовна боротьба, що через Персію, Єгипет і Палестину дійшла аж до Заходу. Цей вал румовищ із старовинних святынь і палаців, що береже місто перед виливами ріки, збудований вік по вікові іншими повенями, що заливали цей край: браманізмом, будізмом, ісламом. Гігантна "легенда віків" віписана строфами руїн на цьому позолоченому березі Бенар.

На каменях, огрітих вогнем посвяти і молитви, перед трьома тисячами років, співаючи свої пісні в мові, що була вже санскритом, браман будував свою святиню, де гошено віру і закони (включно з "кастами"), якими Індія живе й досі. Опісля прийшов той, хто хотів злагіднити людські терпіння. На шість сторіч перед Христом пробіг через Бенарі великий рух духовного висвобождження. Китай

дістав Конфуція і Ляо-Тсе, Іран — Зороастра, Греція — Пітагора, а Індія — Будду.

Слово "будда" означає в санскриті: "Людина, що прокинулася".

Назвав сина "Завадою"

Життя Будди є такою вірною відбиткою Його науки, що інколи люди призадумувалися, чи він справді існував. Але надто багато пам'яток, побудованих зараз по Його смерті, визначують шлях Його по долині Гангуту, щоб могти сумніватися в Його історичній реальності.

Цей жебрак був принцом. Він називався Сіддарта. Його батько, король Суддодана панував в Капілявасту, столиці межуючого з Непалем королівства, у стіп Гімалаяїв.

Король Суддодана, що не міг знайти розради по смерті під час народин сина, своєї дружини, королеви Маї, оточив цю дитину таким пілкуванням, що переходило вже в дивацтво. Сам дуже людяний, він хотів, щоб син не зазнав у житті смутку, тільки самих радощів. Він замкнув Його в королівських хоромах, яких городи простягалися аж до гущавин джунглів і заборонив доступати до палати юному, що кволе, сумне, хворе чи старе. Браман, який вчив дитину божої науки був красунь, гарні були й воїни, які навчали його військового ремесла. Маючи 19 років, Сіддарта одружився з молодою дівчиною, яку любив до віку 26 років,

зазнаючи щастя у цій золотій клітці.

Пробудження було жахливе. Одного дня, в неприсутності батька, Сіддарта вийшов з палати, щоб оглянути передмістя столиці. Перша зустріч пройняла грозою. Це був чоловік, зламаний старістю і недугами, згорблений, беззубий, препоганий.

— Що сталося цьому нещасному? — запитав принц.

— Нічого. Це старець.

— Чи я таким колись буду?

— Звичайно, якщо раніше не помрете.

Дещо далі принц зустрів хворого, що трясся під своїм накривалом.

Ще далі побачив людського трупа. Він відкрив недугу, старість смерть — все це горе, яке встиг перед ним так довго скривати його батько — король.

Отже він пізнав також безнадію. “Глупі! Глупі всі, хто вганяється за добрами цього світу. Багатство, могутність, па-

лаци, служба? Що ж це все? Нічого. Тінь, яка зникає, закині досягти, залишаючи по собі жаль і несмак”.

Він оплакував той день, в якому одружився, бо ж всяке прив'язання є джерелом терпіння. І коли жінка звістила йому, що вони матимуть дитину, він сказав: “Назвемо його Рагул” (завада).

Король Суддодана, скажений від злости, наказав прогнati з міста всіх старих, всіх хворих і всіх вмираючих. Але Сіддарта мав на передмісті нову зустріч. Він побачив молодого чоловіка, який був одягнутий в жовте одіння і тримав в руках палицю жебрака. Така повага била з його обличчя, що принц запитав його, хто він.

— Я аскет. Я визбувся всього добра цього світу і знайшов спокій — відповів йому незнайомий.

Отже принц вирішив стати ченцем.

(Далі буде)

J. BOYKO

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

**383 Roncesvalles Ave. — Toronto, Ontario
OL. 8821**

Великий вибір хат, бізнесів і фармів.

ПЕРЕДБАЧЕННЯ ПОГОДИ

Яка завтра буде погода?

Це питання цікавить і рибаків, що виходять в море, і мисливців, що збираються полювати, і працівників сільського господарства, авіації, транспорту, звязку та інших галузей.

З давніх часів люди мріяли про те, щоб навчитися передбачати погоду. Залежність людини від погоди породила багато більш або менш вірогідних прикмет, в яких відбилися народні спостереження за погодою, що передавалися з покоління в покоління: сніг на дворі — хліб у коморі; червоне небо ввечорі — завтра буде вітер; туманне кільце навколо сонця взимку — буде хуртовина і т.д.

Слід сказати, що ці прикмети не суперечать дійсності. До вірогідних народних прикмет можна віднести і деякі, основані на поведінці птахів, тварин, комах. Вони виходять з багатовікового народного досвіду.

Спостереження за погодою на протязі багатьох сторіч переконали людей в тому, що погода, як і всяке інше явище природи, обумовлюється певними законами, і ці закони можуть бути дослідженні і вивчені.

Засновник Харківського університету, Н. В. Каразин (гл.

про нього стаття проф. П. Зайцева в ч. 10 "Ми і Світ") перший порушив в Україні і царській Росії питання про організацію повсюдних метеорологічних спостережень, необхідних для наукового передбачення погоди. Кримська війна в 1854 році, під час якої буря знищила французьку флоту на Чорному морі, примусила французьких астрономів призадуматись, чи не можна було б наперед передбачити атмосферичних депресій, щоб загарантувати безпеку на морі.

З організацією обсервації, сітка метеорологічних станцій в подіноких державах швидко збільшувалась. Необхідність мати спостереження з територій, що виходять поза межі держави, привела до міжнародного обміну метеорологічними спостереженнями. В 1878 засновано в Утрехті (Голландія) першу міжнародну метеорологічну організацію. Вона існувала аж до 1947 року, коли то у Вашингтоні відбулася міжнародна конференція, що схвалила правильник Світової метеорологічної організації, яка після ратифікації урядами в 1951 році сталася однією з інституцій Об'єднаних націй. Її членами є сьогодні 80 держав. Отже тепер сітка мете-

останцій охоплює всю земну кулю. Навіть на пливаючих кригах Північного полюса ведуться регулярні метеорологічні і аерологічні спостереження.

Для того, щоб розглядати погоду як фізичний процес, служба погоди користується синоптичною методою, тобто складанням і аналізою синоптичних карт. Назва — "синоптична" походить від грецького слова "синопсис", що означає — "огляд" (на синоптичній карті можна оглямати одночасно стан погоди на великих просторах).

Першими працями вчених над картами погоди було встановлено, що вітри на землі міняються в результаті змін атмосферного тиску. З'ясувалось, що існують райони високого атмосферного тиску — антициклини, звідки повітря розтікається в усі боки, і райони низького тиску — циклони, куди повітря з усіх боків втікає. Циклони здебільшого викликають вітряну, хмарну погоду з опадами, а антициклини — малохмарну погоду.

Однак вивчення руху циклонів і антициклонів само по собі не забезпечує можливості правильно передбачити погоду. В результаті численних досліджень було доведено, що найбільш значні зміни погоди зв'язані з переміщенням теплих і холодних мас повітря.

На територію України холодні маси повітря найчастіше приходять з північного заходу і з півночі.

Тепла маса повітря приходить

УКРАЇНСЬКА ВИСИЛКОВА ФІРМА **STYLETEX**

TEXTILES

&

LADIES' WEAR

555 Queen St. W., Toronto

Тел. ЕМ. 6-0934

(побіч книгарні "АРКА")

Власник

СЕМЕН МЕДИЦЬКИЙ

висилає

Гарантовані Пачки В УКРАЇНУ

БІЛОРУСЬ, БУКОВИНУ, ДО
ПОЛЬЩІ, РОСІЇ, ЛИТВИ,
ЛАТВІЇ, ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ
та інших країн.

Висилаємо вбрания, матерії, светери, тепле білля, краївські додатки тощо.

Якщо бажаєте допомогти своїм рідним та знайомим, залишеним в Ріднім Краю, а їм напевно придалась би Ваша поміч, то звертайтесь до однікої української фірми, яка **ГАРАНТУЄ** доручення посилки в цілості, а в доказ одержання посилки, буде доручена Вам поштова посвідка відбору із власноручним підписом відборця. В іншім випадку повертаємо клієнтові вплаченну ним готівку. **Ми-то** та всякі інші оплати є вчислені в ціну висиланого товару, так що відборці в краю **не** поносять жадних коштів та взагалі нічого не платять при відборі пачки.

в Україну найчастіше з Середземного і Чорного морів, або з Атлантического океану. Між теплою і холодною повітряними масами існують певні граници — так звані атмосферні фронти. Повітряні маси весь час знаходяться в русі. Тому границя між ними переміщується то в сторону теплого повітря, то в сторону холодного.

Якщо фронт іде в напрямі від теплого повітря до холодного, то його називають теплим фронтом. Найчастіше він приносить нам тривалі дощі і снігопади. При надходженні холодного фронту влітку спостерігаються зливи з громами, взимку — бурхливий, шквалистий снігопад, за яким настає похолодання.

Невпинний рух повітряних течій, зміни стану атмосфери, нагрівання і охолодження повітря, випаровування води і конденсація водяної пари — все це значно ускладнює передбачення погоди. Як же все-таки синоптики передбачають погоду?

Для того, щоб скласти прогноз погоди, необхідно мати ясне уявлення про те, що в даний момент робиться в атмосфері. Для цього синоптик пови-

нен старанно проаналізувати останню за часом карту погоди, уточнити розташування основних повітряних мас, виділити циклони і антициклони. Коли аналіз карти погоди закінчено, синоптик приступає до розрахунку наступного (майбутнього) синоптичного положення. На допомогу йому приходять аерологічні карти.

Розрахувати погоду по синоптичній карті можна не більш як на 2-3 дні наперед, поки всі циклони, антициклони і повітряні маси не припинили своє існування і не змінили своїх властивостей. Однак передбачення погоди, як ми чуємо по радіо або читаємо в газетах, іноді не підтверджуються. Помилки в передбаченнях погоди трапляються здебільшого тому, що розрахунки погоди за синоптичними картами тепер не можуть ще бути абсолютно точними, бо ми ще не повністю знаємо закони, за якими відбуваються атмосферні процеси.

Але немає сумніву, що в недалекому майбутньому складне питання пізнання атмосферних процесів буде розв'язане науково.

Відповіді на питання зі стор. 16.

1. Це слово впроваджене в 1936 році Гастоном Бутулем у книжці "Сто мільйонів мертвих" на означення наслідків, форм і діяння воєн.
2. Індінополіс, Індіяна.
3. Тому, що найбільші його перемоги були над Карthagіною в Африці.
4. Тому, що при спокійному морі літун не має почуття віддалі і може пірнути у воду, думаючи, що вона віддалена, або, навпаки, осідати, будучи ще на висоті.

ЧИ ВИПУСТЬЯТЬ ЕВРОПЕЙСЬКУ МАРКУ?

Ідея європейської одности знайшла вже свій вислів у філателії. У 1949 році італійська пошта випустила серію марок з приводу перших роковин програми європейської відбудови. На них зображеній "корабель свободи" з написом: "Программа Рікоструцціона Европеа". Італія випустила також серію марок з нагоди європейської тютюнової конференції.

Франція випустила в 1950 р. марку вартості 30 франків з будинками Європейської Ради в Страсбурзі. Сарщина відзначила свій вхід до Європейської

Ради також двома вартостями марок. Князівство Люксембург долучилося до того почину, випускаючи в 1951 році серію шістьох вартостей, ілюстрованих трьома темами: "Економічний і соціальний прогрес Європи", "Забезпека прав людини через Об'єднану Європу" і "Мир через Об'єднану Європу".

Довідуюмося, що тепер ступіджується важливіший проект: випущення європейської марки, спільної для всіх західно-європейських держав. Очевидно, що це не легка справа, бо входять у гру економічні чинники.

ДЕШО З НОВИН

Австрія — З нагоди підписання договору про незалежність випущено вартість 2 шіл. з серії 1945 року, з надруком "Штатсферtrag" 1955. — Світовий робітничий конгрес у Відні, що відбувся 20-28 травня, відзначений маркою 1 шіл. з робітниками, що тримаються за руки.

Австралія — Одна серія, присвячена піонерам, що кіньми перевозили пошту, з написом "Роял Мейл". — У 1956 році буде випущена серія трьох вартостей марок з нагоди Олімпійських ігрищ в Мелбурні.

Бельгія — Випущено дві спеціальні марки з нагоди вистав-

ки скульптури в Анверсі, що приватиме до 10 вересня.

Італія — Дві пропам'ятні марки 25 і 60 лірів з нагоди світового конгресу нафтовиків, що був у Римі 6-15 червня.

Канада — Випуск вартості 5 центів з нагоди 50-річчя провінцій Алберти і Саскечевану, в пошану піонерам.

Монако — Спізняна серія з нагоди Марійського року в трьох вартостях: 5 франків (Мати Божа Неп. Зач.), 10 фр. (Пієта) і 15 фр. (Блаженний Рене).

Франція — Марка вартості 30 фр. в пошану братів Люмієр, винахідників проекційного апарату.

Ю. Калинич

ПАРИЗЬКІ НОТАТКИ

“Kermesse aux étoiles” — ярмарок під зорями, ярмарок із зірками, або — назвемо “Ярмарок зірок”, народився кілька років тому і від того часу став конечною традиційною атракцією Парижу. В розкішній зелені садів Тюїльрі, на межі пляцу Конкорд, щороку в червні виникають дивовижної конструкції кіоски, бараки, стенді, естради, бари, буфети, танцювальні майдани.

Щороку президент республіки проходить повз шереги республіканської гвардії на терен “Ярмарку зірок”, відвідує усі закутки, вітається з учасниками, з комітетом, з декораторами, з персоналом. В кіосках, стендах, на естрадах — всюди, навіть продавці в буфетах і барах в льотерей — тільки зірки (етуалі) літературні, фільмові, театральні, спортивні і т.д. Для усіх цих зірок участь в “ярмарку” є дуже почесною і за цю участь кохи не беруть ніяких винагород.

Увесь прибуток від “ярмарку” йде на користь добродійних цілей 2 панцирної дивізії, яка відзначилася героїчними діями в

останній війні. Цією дивізією командував маршал Леклер. Ось чому вдова маршала Леклера увесь час є головою комітету “Ярмарку зірок”.

Цьогорічний “Ярмарок зірок” мав небувалий успіх і в сенсі учасників, і грошовий. Досить тільки зазначити, що славнозвісна Марлен Дітріх перервала свої виступи в Англії, щоб взяти участь в “Ярмарку”. Французький фільмовий актор Жерар Філіпп між двома зніманнями нового фільму знайшов час приїхати до Тюїльрі. Але що того часу в нього було за мало, то так і з'явився на “армарку” в мундирі наполеонівського старшини, щоб зайняти своє місце на стенді газети “Франс Судар” і маленька (ростом) ведетта Франсуаз Арну з захопленням оглядала розкішний мундир (і Жерар Філіппа також).

Зізі Жанмер з чоловіком Ролян Петі (інтернаціональні фільмові ведетти), Лін Рено, П'єр Бляншар, Ів Монтан, Сімон Сіньоре — списали тисячі аркушів паперу для автографоманів. Десятки мальярів-артістів з ім'ям, на очах відвідувачів, малювали

картини і тут-же продавали їх охочим. З авкціону йшли картини Мориса Утрілло і його дружини. Навіть маляр Пабло Пікассо подарував "ярмаркові" на продаж своє полотно.

Відбувалися показові матчі боксу за участю славетного боксера Жоржа Шарпантє. Ревли і стогнали "качери" (кач — вільна боротьба в якій дозволяється все). Новочасні астрологи складали гороскопи; жваво йшла льотерія-томболя; на естрадах демонструвалися французькі й колоніальні групи танцювального фольклору; перед дітьми розгорталися феєрії магічного театру.

І не зважаючи на дощову погоду, італійська фільмова зірка Жіна Льольобригіда роздавала сліпучі посмішки і автографи численним поклонникам.

Скінчився веселий, барвистий "Ярмарок зірок". І знову широкі тінисті алеї Тюїльрі зайняла гамірна дітвора, знову в дзеркальному басейні попливли лялькові човники, заїздили ослики і поні, закрутилися каруселі, валітали гойдалки.

—О—

Але все ж таки найбільшою сенсацією Парижу в червні було інтернаціональне авіаційне свято. Воно показало загибіль моторового повітреплавства і розквіт реакторних (ракетних) і турбореакторних літаків.

Недавно помер один з пionерів французької авіації — Люї Бреге. Останній твір цього геніяльного творця апаратів, які є тяжчими за повітря, був па-

УКРАЇНСЬКА МОЛОЧАРНЯ

GREEN VALE DAIRIES LTD.

3156 Dundas St., W.
Toronto, Ont.

поручає знамените молоко і молочні продукти, а також першоякісне морожене.
Просимо замовляти телефоном ч. RO 7-1728, або даматися в усіх крамницях!

Доставляємо до домів!

сажирсько-транспортовий літак "Бреге-де-понт". На міжнародному 36 авіаційнім святі 18-19 червня цей літак приніс на аеродром Бурже 110 пасажирів. Можна собі тільки уявити 35 тонн маси, яка зноситься у повітря, маючи широчину 42 метри 96 сантиметрів, довжину 28 метрів 95 сантиметрів і височину 9 метрів 56. Разом з пасажирами цей літак важить 48 тонн, крейсерська швидкість 360 кілометрів на годину, кожний з чотирьох моторів має 2500 кінських сил.

Варто зупинитися на цьому літакові, хоч він не був "ведеттою" авіаційного свята. І ось чому: 10 травня цього року один з перших "Бреге-де-понт" на лінії Туніс-Париж, пільотований капітаном Кельє зробив зумушене приземлення на звичайному сільському полі. Всі 46 пасажирів, разом з обслугою вийшли без одної подряпини.

Від того часу літак так і лишився сиротиною на тому полі. На святі авіації другий "Бреже-де-понт" показав свої величезні транспортові й польотні можливості. Але до свята авіації ми ще повернемося.

Переді мною газета. На першій сторінці велетень-літак "Бреже-де-понт" і лише на 7 сторінці цієї ж газети репортаж про нечуваний в світі випадок. 9 липня на світанку пілот-ви-пробовувач літаків Ів Брюно, батько 7 дітей, підніс з 400 метрів розгону здекомпонованій "Бреже-де-понт". Виліт такого літака зі звичайного сільського поля пшениці, з дистанції, яка становить 1/3 нормальної, асфальтової дороги є випадком, який не мав і не має досі собі подібних у світі.

КНИГАРНЯ Й КРАМНИЦЯ

BAZAAR CO.

1615 Dupont Str.
Toronto (Ont.), Tel. ME. 2197

має всі українські видання й книжки, українську й чужомовну пресу, шкільне й канцелярійне приладдя, грамофонні плити тощо.

Особливо поручаємо нашу французьку косметику та наші галантерійні товари (сверти власної продукції!).

Заходьте чи жадайте інформації листовно або телефоном!

Це сталося після свята авіації.

Скромний буденний випадок.

Саме ж свято авіації було обставлене куди більше уроочисто. Цілий час у повітрі швена-дала окрілена і омоторена по-ліція. А на землі співбрата браво тримали найсуворіший порядок. Цілий час пілоти робили проби, вправи, щоб потім, перед президентом французької республіки п. Рене Коті, перед представниками чужоземних країн, на підставі альгебраїчно вирахуваних метеорологічних зведеній, показати школу вищого пілотажу на модернізм апаратах, які до цього свята ще не були відомі широкому загалові.

В нашому ательє один з наших молодих і здібних декораторів Мішель Жуан брав участь у цьому святі в показі польоту гелікоптерів.

— Мішель, ми будемо в кількох метрах від тебе. Як хочеш скажи нам згори добриден. Добре?

— З охотою!

І дійсно — Мішель не забув. Близько полудня над будиночком нашої рідні, над самими деревами зупинився гелікоптер і через прозору кабінку було бачити усміхнене обличчя моого товариша по праці.

Гелікоптер зник і за малій час з диким свистом і гуком промчав зриваючи зрілі черешні потворний "Раїєн" ("Поганні"), налякавши до сліз жінок. Три англійські літаки в той же день перейшли так званий, мур

звуку. Три послідовні детонації стрясили повітря.

Безперечною ведеттою була "Каравелла", — надія французької комерційної авіації, двохреакторова красуня, що кокетувала вперше на ясно-синьому небі. Билетів "Trident" ("Тризуб") — найшвидший у світі літак, який підноситься вгору своїми засобами, своїми трьома реакторами. І тъюхнуло струджене, згор'юване українське серце! "Тризуб" — хай і французький, але яскравий Тризуб в синьому, хоча в чужому небі.

"Fouga Magister" в 16 мінут по вертикалі 9,000 метрів, "Leduc" з "мамою" — моторовим літаком — одинокий в світі термопропульсовий літак. Із землі "Leduc" спровадяє враження горючого. "Potez" поліційний (так, так!) швидкісний апарат, що може "зловити" порушника повітряного коду. Велику сенсацію зробив "Super-Mystere" — літак швидкості звуку. 6 гелікоптерів військового призначення "Djinn" (по нашому чорт!) показали карколомні мож-

ливості повільних, вертикально-літаючих апаратів. Один з гелікоптерів абсолютно спокійно підніс з землі й забрав із собою взутажне авто.

Четвірки, шістки і вісімки англійських, французьких і американських літаків робили правдиві чуда вищого пілотажу. Найбільшої похвали заслужили американські ловецькі літаки "Sabre" ("Шабля"), "Dacota", французькі "Aquilon", "Espadon".

Мушу окремо зазначити, що уперше показаний літак "Trident" ("Тризуб") провадив пілот Шарль Гузон, який цілий рік перебув перед тим у шпиталі після, так званого, повітряного "випадку". З поміж пілотів цього свята в пам'яті залишилися прізвища майстрів-новаторів повітревластва: Літолльф, Хосгуд, Ляссер, Вільсон, Хіллер, Педж, Д'є, Ошенбайн.

Але з усіх Ів Бріуно — скромний робітник повітря, який не брав участі в авіаційнім святі, — чи не найліпший.

**НАЙКРАЩІ,
НАЙМОДЕРНІШІ І НАЙПРАКТИЧНІШІ ХОЛОДІЛЬНІ
знайдете тільки в**

ALPHA FURNITURE CO.

735 Queen St. W.,

Toronto

Tel.: EM. 3-9637

Поручаемо також найдобірніше електричне приладдя і він-гідні, гарні та модерні меблі!

Якість і ціни наших товарів — безконкурентні!!!

Д-р С. Демидчук

ЗАРОДОК РОГАТИНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

У книжці кішового ютамана Українських Січових Стрільців, д-ра Никифора Гірняка, "Організація й духовий ріст Українських Січових Стрільців", що вийшла як передрук накладом Видавництва "Америка", Філадельфія, 1955 р. поміщена на стор. 79 світлина рідношкільних діячів Рогатинщини, що були в гостях у УСС-ів, учителів рогатинської гімназії, влітку 1916 р., у с. Потоці. На фоті поміщені такі особи: о. О. Ваньо — парох Заланова; д-р Ковшевич — лікар булави, приятель УСС-ів; о. Павло Кудрик — парох Рогатина, голова Шкільного Комітету; М. Галущинський — директор гімназії 1910-1914; о. Залужний — парох Потока, член Шк. Комітету; в другому ряді стоять: учит. М. Угрин, д-р Юл.

Гірняк, організатор Етапної Гімназії і перший управитель; А. Лотоцький, учитель; Вол. Мосора, секретар Шк. Комітету; учитель д-р А. Борис; Лев Смутика, д-р Н. Гірняк, о. Теодосій Кудрик (катехит), Олег Калитовський.

Всі ті імена нагадують українському піфколінню, з-перед першої світової війни і з самої воєнної доби, на великий освітньо-науковий рух, який в тих часах охопив був громадянство Західної України, чи радше Галичини, під гаслом "У рідній школі наша майбутність".

Нема найменшого сумніву, що ідея Січових Стрільців не була б так сильно вкорінилася серед країнського громадянства, якщо б не було оції великої кількості патріотично наставленої молоді, вихованої в середніх школах під патронатом українського Краєвого Шкільного Союзу. який постав з кочечності, викликаної заснуванням української приватної гімназії в Рогатині, за почином о. Омеляна Ваня, пароха с. Заланів, віддаленого б км. на північ від Рогатина.

Рідношкільний рух має свою літературу й при дбайливих розшуках можна буде колись

РЕСТОРАН „ОДЕСА”

512 Queen St.,
Ph.: EM 8-0005

подає своїм Гостям найсмачніші страви! Зокрема широко славиться наша добірна українська кухня!

У нас ціни дуже низькі!

Автор спогаду, д-р Семен Демидчук, український журналіст, письменник і діяч в ЗДА. Народжений в містечку Бужськ (Західна Україна) 22 квітня 1884 р. Студіював право на Львівському університеті (докторат 1914 р.) і опісля був висланий як делегат Рідної Школи до земляків в Америці. Вернувшись, вийшов вдруге до ЗДА, делегований Загальною Українською Радою у Відні, щоб організувати допомогу для визвольних українських змагань. З його ініціативи скликано перший український конгрес, т. зв. "Український Сойм" у Нью-Йорку (жовтень 1915 р.). — Д-р Демидчук є співробітником "Свободи" (від 1911 р.) і "Америки", видавав самостійні газети, дописував до львівського "Діла", він автор різних брошур в українській і англійській мовах, автор наукових праць, член Комісії для складення Історії української спільноти в ЗДА при УВАН, член мовознавчої

Д-р Семен Демидчук

комісії НТШ, асистент-професор Українського Технічного Інституту в Нью-Йорку і т.д.

Його належно насвітлити навіть в Америці, коли теперішнє покоління, що приїхало з європейської скітальщини в рр. 1948-1952, вичерпає свою тематику з таборового життя і почне вглиблюватися в давніші часи, щоб ясно оцінити чинники, які причинилися до національного освідомлення народу.

Хоч деякі українські приватні гімназії в Галичині постали раніше від рогатинської, то розголос рідношкільної справи

прийшов щойно з її заснуванням. Оце й причина, чому треба точніше згадати постання рогатинської гімназії, а зокрема подати хоч деякі вісті про її духового батька — о. Ваня.. У сусідстві були ще парафії Підгороддя, Черче й Потік. Ці села згадати треба тому, що з них прийшов перший контингент учнів до початкових клас згаданої школи.

Декому може це здаватися дивним, що рогатинська гімна-

Перша українська
ГУРТІВНЯ ПАПЕРУ
**QUALITY
TRADING CO.**
77 PARKWAY AVENUE
Тел.: МЕ. 6780

поручає всі роди пакунково-го паперу, опакування для крамниць, туалетний папір, тапети, паперові кубки й та-рілочки, восковані, гумовані й целефанові папери і всі паперові вироби, потрібні для крамниць, ресторанів і для приватного вжитку.

Якість наших товарів і ці-
ни безконкурентні!

зія в самих початках, не поста-
ла в Рогатині. Що більше: пер-
ші її кляси не були правильною
школою, тільки гімназійними
курсами, веденими в с. Залано-
ві. А ще точніше: Самий почин
до заснування гімназійних курсів
був припадковий. Цей при-
падок, як один з епізодів мо-
життя, треба описати трохи
ширше, щоб ствердити зasadу,
що навіть і дрібні діла можуть
принести загальний хосен.

Це було після моєї матури,
складеної у львівській україн-
ській — “Академічній” — гім-
назії в травні 1905 р. Перед ви-
бором факультету, на який я
мав вступити по закінченні гім-
назії, я поїхав відвідати моого
земляка, о. Ваня в Заланові, що
бувши префектом духовної се-
мінарії у Львові в 1897 році,

дав мені — тоді студентові пер-
шої гімназійної класи, безплаг-
не мешкання. Коли я зустрів
його після матури, то він пора-
див мені записатися на прав-
ничі студії Львівського універ-
ситету, бо студенти прав не му-
сіли постійно перебувати у
Львові і могли використовувати
вільний від науки час на на-
родну працю, якій віддавала
себе в тому часі велика частина
української академічної мо-
лоді. Для заохоти о. Ваньо за-
явив, що я буду мати нагоду
вести три читальні в селях, при-
належних до його парафії, тобто
в Заланові, Дичках і Руді. За таку працю в його парафії
він обіцяв дати мені не тільки
ціле утримання, але ще й пла-
тити мої особисті видатки. Я
зрадів тією пропозицією і зразу
приняв пост “патріотичного”
робітника на селі.

Точної програми ми тоді не
мали. Однаке, це був час за-
гального підйому народного ду-
ха серед українського галиць-
кого населення. Тоді вже висіла
в повітрі російська Жовтнева
Революція, яка незабаром ви-
бухла з повною силою. Авст-
рійсько-Угорська монархія, що
сусідувала з царською Росією,
мала перестарілу систему пар-
ламентарної репрезентації, за-
новану на виборах послів з
станових та клясових “курій”.
Австрійський ціsar, який був
теж володарем “Галичини й Во-
лодимирії” з титулом короля,
побоювався, що волелюбний
рух може перекинутися й на

Галичину та інші його "краї", і тому прихильно поставився до пропозицій свого уряду, щоб в монархії перевести реформу на засадах загального, рівного, безпосереднього й таємного голосування при виборах послів до австрійського парламенту і так допустити туди репрезентантів якнайширших народних мас.

Рух за виборчу реформу став дуже популярним гаслом серед українського населення, бо це була нагода скликати віча і на них обговорювати різні наболілі національні й суспільно-господарські питання. З тієї причини вся українська освічена верства, включаючи духовенство й університетських студентів, кинулися підтримати цей рух, надіючися визволитися з пут польсько-шляхетської галицької адміністрації.

о. Омелян Ваньо, син посадника колишнього княжого українського города Бужська, мав нагоду під час своїх теологічних студій в Інсбруці зустрітися з студентами західних австрійських країв і познайомитися з методами боротьби, яку вели мешканці Відня за демократизацію міської управи. Крім того рогатинський повіт в тому часі славився численним патріотичним духовенством, якому проводив рогатинський декан, парох Вербилівців, о. Степан Городецький. Вони влаштовували кожного тижня народні збори з нагоди ярмарку в Рогатині, а крім цього система-

ПАЧКИ В УКРАЇНУ!

У Вас є всього подостатком, а Ваші Близькі в Україні терплять голод і злидні.

Зайдіть, зателефонуйте або напишіть до нас, — ми порадимо Вам як і що вислати!

Ми зайдемося висилкою і гарантуємо її доставу. На випадок недоручення, повертаємо гроші!

Наша фірма відома українському громадянству Торонто й Канади та втішається повним довір'ям!

Висилаємо всі роди харчів, матеріали на плаши, вбрання і суконки, светери, волічку, взуття для старших і дітей, шкіру, кравецькі додатки, білля, панчохи, годинники вічні пера і т. д.

Можемо вислати пачки до 19 англ. фунтів! Відбoreць потвердить одержання власноручним підписом!

Найдалі до 6 тижнів Ваші Близькі в Україні дістануть Ваш подарунок!

BAZAAR CO.

1615 Dupont Str.

Toronto (Ont.), Tel. ME. 2197

ІВАН ПАВИЧ

поручає

**смачні ковбаси, шинки
і вудженини**

**809 Queen St. W.
Toronto, Ont. — EM. 4-0658**

тично скликували по громадах всенародні віча.

Мені припала честь допомагати у цій патріотичній праці і вироблятися на бесідника. Очевидно, що найбільшу нагоду давали мені читальні, до яких я заходив правильно бодай раз в тиждень. (Тут мимоходом згадаю, що читальня в с. Дички находилася в домі батька теперішнього голови Українського Народного Союзу в ЗДА, Дмитра Галичина. У читальнях "Просвіти" йшла різнопородна праця: курси для неграмотних, організація пожежно-руханкових товариств "Сокіл", ведення молочарських спілок тощо.

Серед загального зацікавлення широких народних мас різнопородніми громадськими справами траплялася тоді теж нагода пригадати про потребу вищої шкільної освіти для дітей наших селян. З уваги на спеціальний галицький автономний закон, на підставі якого польська презентація могла покласти перед центральним віденським урядом своє вето проти дальнього засновування державних

середніх шкіл з українською викладовою мовою на терені Галичини, треба було використовувати існуючі тоді державні українські гімназії, висилаючи до них більшу кількість учнів з дальших околиць.

Обговоривши справу з о. Ваньою, я заявив охоту вести в Заланові курси німецької мови для шкільних дітей, бо її знання вимагали при вступних іспитах до гімназії, але у школах сільського типу її не навчали. Коли о. Ваньо проголосив про це у своїх церквах, почали зголосуватися на курс і учні з сусідніх сіл. Таким чином постав у Заланові підготовчий гімназійний курс узимі 1905/06 року.

Ta сталося так, що я вийхав на вакації в літі 1906 р. до Буська і помітив, що в моїм ріднім містечку можу підготувати більше дітей до вступних гімназійних іспитів, ніж у Заланові. Я проголосив у львівському "Ділі" оповістку, що засновую на час вакації підготовчий курс до гімназії, а на випадок, якщо зголоситься більша кількість кандидатів, буду вести теж і науку на плянах першої гімназійної класи — в переконанні, що після скінчення такого курсу ці студенти могли бути складати іспити просто до другої класи української гімназії у Львові.

о. Ваньо прочитавши оповістку в "Ділі", негайно рішився зачнувати такі курси в Заланові, використовуючи започатковані вже курси німецької мови з по-

передньої зими. На вчителів він запросив двох університетських студентів: Сидора Березу і Мих. Олійника. Громадська рада Заланова пішла о. Ваньою на руку, влаштовуючи у громадському домі приміщення для двох класів: підготовчої і першої гімназійної. Ці курси перетривали до 1909 р.

Очевидно, що о. Ваньо, забезпечений фінансово, міг дати утримання двом учителям і курси набрали розголосу як "українська приватна гімназія". Та адміністраційна влада, довідавшися про існування нелегальної "гімназії", заборонила дальше вести гімназійні курси. Не було іншого виходу, як піти на компроміс. Треба було зголосити урядово, що це підготовчі курси до гімназії, а вміжчасі о. Ваньо, в порозумінні з сусідніми священиками, рішив перенести курси до Рогатина і звідти постаратися про дозвіл Крайової Шкільної Ради відкрити приватну українську гімназію. згідно з вимогами

австрійського закону. Шкільна влада мала переводити з кінцем шкільнного року іспити в зорганізованих класах під доглядом Державного шкільногого інспектора і, коли іспити були задовільні, Крайова Шкільна Рада призначала школі право прилюдності.

Рогатинська гімназія дістала право прилюдності в 1909 р., а з гімназійних курсів в Буську постала приватна українська реальна гімназія, яку пізніше перенесено до Золочева, перемінюючи її на класичну. Коли кілька інших українських центрів заснували свої приватні середні школи, втримувані виключно з народних жертв, виявилася потреба заснувати осередню організацію для уравилення відносин, призначування вчителів та розділювання добровільних пожертв. Так постав у Львові в 1913 р. український Крайовий Шкільний Союз, у склад якого входили представники центральних установ і то-

ROCHESTER FURNITURE CO.

295 COLLEGE ST., Phone: WA. 3-2834 TORONTO, ONT.

(Власники: М. Герус і Н. Дейнега)

поручає найкраще й найдешевше хатнє і кухонне устаткування: холодильники, електричні й газові кухні, модернє й практичне умеблювання тощо.

Приайдіть і переконайтесь, що ніде не купите так добре, так дешево і на таких догідних умовах сплат!

Кожний в Торонті знає,
Що й коли голоду не має.
До "Вікторії Гріл" іде
Й там до смаку все знайде!

VICTORIA GRILL

612 Queen Street West
Toronto, Ont.

вариств, як "Просвіта", Наукове Товариство ім. Шевченка, Педагогічне Товариство, Крайовий Ревізійний Союз, і ін., а теж і львівська архиєпархія вислава туди свого представника. Це була своєрідна Українська Крайова Шкільна Рада, яка послуговувалася назвою "Рідна Школа", збираючи жертви на втримання приватних середніх шкіл. З конечності її діяльність поширилася на засновування приватного елементарного ("всесвітнього") шкільництва по містах, де не було українських урядових шкіл.

Нерозірвичне організування приватного шкільництва грози-

ло фінансовим заломанням, коли влітку 1912 р., внаслідок повені, українське село опинилося під загрозою господарської руїни. У тому часі мене прийнято на керівництво канцелярії Крайового Шкільного Союзу у Львові, а коли з посту секретаря уступив д-р Іван Брик, я обняв його місце і став організатором зборок на фонд "Рідної Школи". Передбачаючи невистачальності жертвенности в самому краю на втримання приватного шкільництва і вчитуючися пильно в американські українські газети, я помітив жертвотворливість американців і поставив на засіданні екзекутиви внесок, щоб вислати когось до Америки із закликом до української еміграції допомогти "Рідній Школі". Нагода трапилася, коли Український Народний Союз заповів XII Головну Конвенцію у місті Вілксбері, в стейті Пенсильванія, восени 1912 року.

Тому що ніхто з старших громадян не зголосився їхати в не-

ЦЕ ВСІМ ВІДОМО,

що найкращий хліб і найсмачніше печиво випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

"БУДУЧНІСТЬ"

"THE FUTURE BAKERY"

785 Dundas St. W., Toronto, Ont. — Tel.: EM. 8-4235.

Тому питайтесь у Вашій крамниці тільки за хлібом з пекарні

"ФЮЧЕР!"

відомий "Новий Світ", екзекутива, очолювана тоді членом Галицького Крайового Виділу, Іваном Кивелюком, доручила мені, як внескодавцеві, виконати цю місію. Так я поїхав до Америки восени 1912 р. як делегат "Рідної Школи".

ЧИ ВИ ЗАЗДРІСНІ?

1. Чи нова сукня вашої подруги або вбрання вашого друга викликує у вас немиле почуття, що його найчастіше висловлюється питанням: "Як то його (її) стати на завжди нові вбрання?" (1 пункт).
 2. Чи ваше щастя видається вам завжди меншим від щастя інших людей? (1 пункт).
 3. Чи вам трохи важко тішитися, дивлячись на щастя інших? (1 пункт).
 4. Чи ви в розмові завжди порівнююте себе з іншими, більш упривільйованими? (1 пункт).
 5. Чи ви трошки несправедливі, осуджуєте секретарку свого чоловіка, шефа вашої дружини, або вашу невістку? (1 пункт).
 6. Чи ви колись переглядали кишені свого чоловіка, або торбинку своєї дружини? (1 пункт).
 7. Чи ви трохи неприхильні до осіб, які мають вплив на особу, що її любите? (1 пункт).
 8. Чи непередбачене спільнення близької особи або її згадка про когось третього, зроджує у вас підозру? (1 пункт).
 9. Чи ви інколи відчуваєте бажання принизити тих, кого перед вами хвалять? (1 пункт).
 10. Чи робить це вам приkrість, що ваші приятелі мають зв'язки, яких ви не маєте? (1 пункт).
- Позитивна відповідь на кожне питання дає вам 1 пункт, негативна — рахується за 0.
- Якщо ви нарахували 8-10 пунктів, то вас з'їдає ваша заздрість. Якщо маєте 5-7 пунктів, то ви ще спроможні визбуртися вашої заздрості. Якщо ви відповіли притакуюче на питання 5, 7 і 8, то не турбуйтесь зовсім. Любов завжди несе з собою трохи заздрості і хотіла б мати виключно для себе, того, хто є предметом її. Коли ж ви відповіли позитивно на питання 6, то це дуже загрозлива познака, що вимагає серйозного лікування себе самого.

Телеграма з другого світу

На тій самій вулиці живуть дві родини Фляйшерів. Один Фляйшер виїхав в подорож, а другий — захворів і вмер.

Наступного дня по смерті, листоноша доручив вдові померлого телеграму, не помітивши, що вона була призначена іншій пані Фляйшер. Там стояло: "Прибув щасливо. Стоп. Очікую тебе в себе. Стоп. Пекельна горяч."

МАНІТОБА — НАДМОРСЬКА ПРОВІНЦІЯ ПРЕРІЙ

Канадійський Захід вважається дуже молодим, але британський прапор повіває над Манітобою вже довше як над Онтеріо, Квебеком чи Надморськими провінціями. Це тому, що прерійна провінція Манітоба, положена всередині континенту, має доступ до солоних вод океану, має свої власні морські шляхи до Європи.

Першою білою людиною, яка добилася заднім входом до Канади, — тобто через Гудзонську затоку — був Томас Баттон. Це він вивісив британський прапор 1612 р. при гирлі ріки Нелсон, на терені, який становить сьогодні частину провінції Манітоба.

Французи і Англійці зводили морські битви в Манітобі на 70 літ раніше як генерали Волф і Монткальм вели війну за Квебек на суходолі. У Форт Принс оф Велс, недалеко Черчил, ще тепер можна оглядати стару гармату з тих часів.

Манітоба можливо є частинно прерією й давнім тереном полювань на буйволів, але один з найцікавіших спортив у Манітобі — це ловля китів. Ловці вибираються спеціальним поїздом до Черчил, де портова затока аж кишиє від білочеревих плаваючих ссавців. Ловці кидають у них гарпунами. Коли кит вда-

ряє люто хвостом об хвилі, потринає, а потім на мить випливає на поверхню, тоді слід у нього стріляти. При тому потрібно потужного зовніпричепного мотора, щоб вдергатися на безпечній віддалі від пораненого кита.

Вінніпег виглядає більше західнім як сам Захід. Він має вигляд великого дужого буйвола. Вулиці широкі. Будинки важкої будови. Зимою полісаї зодягнені в грубі плащі з буйволиної шкіри. Вінніпег — це великий залізничний вузол, ключеве звено в сполученнях між Заходом і Сходом Канади. Все мусить пройти через Вінніпег. Коли зерно готове до транспорту на схід, тоді вінніпезькі двірці заповнені критими вантажними вагонами; цілу ніч вони грюкотять, пересовуються з місця на місце неначе стадо худоби.

“На півночі” Манітоби вживають поїздів без рейок. На північ від Де Пас і Флін Фльон курсують тракторові сани. Ті “поїзди” проходять сотні миль

**СМАЧНЕ ПЕЧИВО
DONUT HOUSE
764 Queen St. W.
відоме в цілому Торонті!**

Парламент і промисловий центр міста Вінніпегу

через замерзлі велики озера і бездоріжні околиці аж в країну великих пустирів — "Барен Лендс". Туди ними перевозять буквально все: харчі, одежду, важкі машини, копальне устаткування, постачання; звідтіль привозять ними руду, хутра і рибу. Замість критих вагонів ці "поїзди" мають низку саней; на кінці такої валки саней є т. зв. кебуз з теплими каютними ліжками, печею, паливом, харчами і іншими уdogідненнями. Водій такого "поїзду" мусить сидіти на відкритому місці навіть у найбільше зимно; йому не вільно перебувати в кабіні ані навіть зодягнутися в т. зв. парку. Це тому, щоб він міг врятуватися у випадку, якщо б його валка проломилася крізь лід; бо парка може наповнитися водою і затягнути його під лід.

Коли в Півн. Манітобі відкрили нікель, тоді ціле містечко Шерідан перевезено саме такими безрейковими поїздами.

Але модерні поїзди на рейках теж курсують на далеких

північних окраїнах Манітоби. "Гадсон Бей Рейлроуд" сполучує Вінніпег з Атлантиком. Не дивлячись на висунення тієї залізниці так далеко на північ, вона відзначається найбільшою регулярністю транспорту зимою і цілій Північній Америці.

До речі, ця залізниця зустрічає більше труднощів від бобрів і стад карібу ніж від снігу. Бобри затикають дренажні рови і спричиняють затоплювання залізничного тору. Тому "Гадсон Бей Рейлроуд" втримує постійного працівника, який виловлює бобрів; його завданням є ходити здовж залізничного тору і при допомозі сітки ловити бобрів та переносити їх до інших ставків. Мандрівні стада карібу, проходячи звільна почесній через залізничний тор, нераз зупиняють поїзд навіть на п'ять годин.

Згадати б тут ще й те, що Манітоба має світовий рекорд улові піструга: 63-фунтового піструга, найбільшого якого коли-небудь зловлено в світі, зловила одна манітобська жінка.

("Канадійська Сцена")

Для наших читачок

РАНКОВА ГІМНАСТИКА ДЛЯ ЖІНОК

Щоденні фізкультурні вправи мають величезне значення для вміцнення організму жінки. Правильна постановка фізичного виховання в дитинстві, молодості, а також систематичні заняття фізкультурою в зрілому віці є прекрасним профілактичним заходом проти різних порушень в стані здоров'я жінки в усі періоди її життя.

У жінки, порівняно з чоловіком, слабше розвинена кістково-м'язова система, тому заняття фізичними вправами, які розвивають кістково-м'язовий апарат, набувають для жінок особливо важливого значення.

Дуже важливо, щоб у жінок м'язи черевного пояса, дна мідиці і ніг були добре розвинені. Це має значення в зв'язку з родами, взагіністю, післяродовим періодом, годуванням дитини і взагалі всіма материнськими функціями жінки.

Крім того, заняття фізкультурою запобігають надмірному відкладанню товщу на стегнах, животі.

З числа вправ, спрямованих проти застійних явищ, поручається вправи для м'язів спини мідностегнових суглобів. Можна порадити всі рухи нижніми кінцівками: згини, кружіння, присідання, нахил тулуба з рукою ніг тощо.

З видів спорту особливо поручається для жінок такі, що сприяють зміцненню м'язів черевного пояса і спини, ходіння на лижвах, ковзанах, плавба, туризм, легка атлетика.

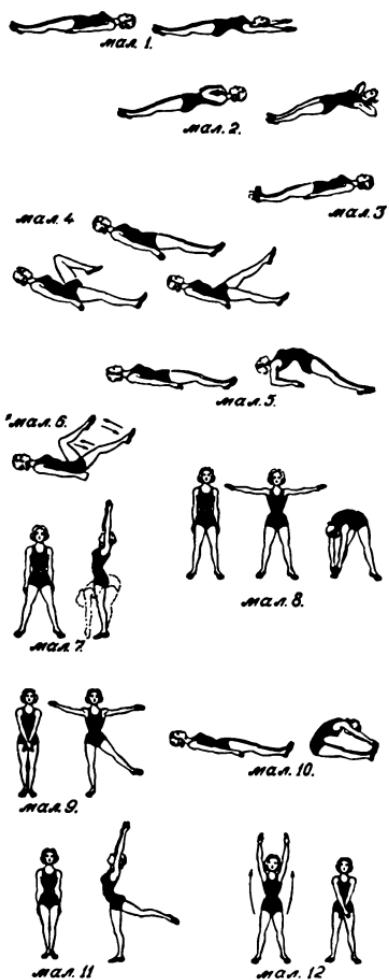
Ранкову гігієнічну гімнастику треба робити зараз же після сну, вставати з ліжка швидко, "не залежуватись". Перед гімнастикою слід відкрити вікно, а взимку — кватирку.

Перші шість вправ комплексу, який ми пропонуємо, можуть робити і ті жінки, що мають незначні відхилення в стані здоров'я (наприклад, опущення внутрішніх органів, неврозу, катар шлунку). Але кількість повторень кожної вправи треба зменшити наполовину і закінчити гімнастику спокійним поглибленим диханням.

Здорові жінки виконують весь комплекс вправ повністю. Робити гімнастику слід в купальному костюмі або в трусах.

Перша вправа. Лягти на спину, руки вздовж тіла. Підняти руки вгору, зробити глибокий вдих. Опустити руки (видих). Темп вправи повільний, повторити чотири рази.

Друга вправа. Вихідне положення таке ж, як і в попередній вправі, але долоні покласти на плечі. Розвести лікті і зро-

бити глибокий вдих. Повернутись у вихідне положення (видих). Повторити чотири рази.

..Третя вправа. Лягти на спину, руки вздовж тулуба. Згинати і розгинати стопи ніг в швид-

кому темпі. Повторити десять разів.

Четверта вправа. Лягти на спину, руки вздовж тулуба. Підвести ліву ногу, зігнути її в коліні, випростати і опустити. Потім те саме зробити правою ногою. На перший раз повторити вправу чотири рази кожною ногою. Далі можна поступово збільшувати число повторень, довівши їх до десяти.

П'ята вправа. Вихідне положення те саме. Лежачи на спині, сперстись на лікті та стовпи і підняти тулуб (вдих), повернутись у вихідне положення (видих). Вправу повторити чотири рази.

Шоста вправа. Лежачи на спині, покласти кулаки під крижі, ноги зігнути в колінах і мідностегнових суглобах. По черзі згинати і розгинати кожну ногу. Повторити в перші дні вправу десять разів, поступово збільшууючи кількість повторень до 15-20 разів.

Сьома вправа. Стати рівно, ноги поставити ширше плечей, руки опустити. Підвести руки вгору і, нахиляючись вперед, постаратися торкнутися пальцями підлоги (видих). Випростатися, опустити руки (вдих). Вправу повторити три-чотири рази. Темп повільній.

Восьма вправа. Стати рівно, ноги на ширині плечей, руки опустити. Розвести руки в сторони (вдих), повернутися праворуч і, нахиляючись, старатися торкнутися обома руками носка правої ноги (видих). Те саме зробити в другий бік. Темп

ОЛЬГА КОЛЯНКІВСЬКА

косметичка з Парижу

6 Sylvan Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LO. 8378

фахові поради, плекання й масажі лица, повне усування волосся й бородавок, манікюри і т. п. На бажання, обслуга по приватних домах.

Домовляйтесь телефоном!

повільний. Вправу повторити три-чотири рази.

Дев'ята вправа. Стати рівно. Ноги поставити разом, руки спустити, скрестивши їх перед собою. Відвести ліву ногу вбік, руки в сторони. Опускаючи ногу, знов скрестити руки. Те саме зробити правою ногою. Дихати рівно, спокійно. Повторити 10-12 разів.

Десята вправа. Лягти на спину, ноги з'єднати, руки вздовж тулуба. Сісти без допомоги рук. Потім, нахиляючись вперед, торкнутися руками пальців ніг (видих). Відхиляючись поволі назад, лягти (видих). Вправу повторити 8-10 разів, не дуже поспішаючи.

Одинадцята вправа. Стати рівно, руки опустити. Швидко відвести ліву ногу назад, вод-

ночас підвести руку вгору і прогнутися. Повернутися у вихідне положення і зробити те саме правою ногою. Вправу зробити 8-10 разів. Дихати рівномірно.

Дванадцята вправа. Стати рівно, ноги на ширині плечей, руки опустити. Підвести руки через сторони вгору (глибокий щих), опустити руки, скрещуючи їх перед собою (видих). Вправу повторити чотири рази.

Після закінчення ранкової гімнастики слід зробити якусь водну процедуру. Якщо нема можливості прийняти теплий душ, треба обтерти тіло рушником, вмоченим у воді кімнатної температури, а потім витерти насухо.

В перші дні заняття гімнастикою може з'явитися біль у м'язах живота, рук та ніг. Це — явище закономірне. Згодом, коли організм втягнеться в роботу, всякі бальові відчуття зникнуть.

Фізичні вправи в поєднанні з правильним режимом харчування зміцнюють здоров'я, сприяють збереженню працездатності і продовженню життя людини. Слід пам'ятати, що обов'язковою умовою ранкової гімнастики є регулярність. Користь вона приносить лише тоді, коли займаються нею систематично.

Уважливість

Пані Пунктуальна купує у знайомій крамниці, хоче платити, але продавчика не має дрібних грошей.

- Заплатите другим разом!
- А як я за той час помру?
- Ах, дрібниця, не велика шкода, дорога пані!...

I. Чепига

З ПСИХОЛОГІЇ ПИСЬМА

Велике і мале письмо

Тепер подамо наперед загальну графологічну характеристику письма.

Є такі люди, що потраплять переписати на кореспондентці цілу Шевченкову "Тополю", навіть тоді, як не потребують щадити місця. У листах, де мають чотири сторінки, пишуть тільки на першій і там зміщують стільки, що другі на чотирьох. Це люди ощадні аж до скупості, яким нераз жалко, що не можуть віддерти тієї другої половини листа.

Контрастом до них є такі, що мають велике письмо. Воно інколи аж разить своєю непропорційністю до місця, де воно написане. А коли трапиться та-кий писар, що переходить на нову картку, щоб написати ще один чи два рядки, то його графолог назве марнотравним.

Марнотравність і скрупість є злими прикметами, а ощадність і щедрість добрими. Мимо цього графолог не задовольниться лише цим осудом. Тільки екстреми — зовсім мале, і зовсім велике письмо, а до того ще і поодинокі інші прикмети письма означають скрупість або марнотравність. Тому графолог не видає ніколи характеристики тільки після однієї прикмети

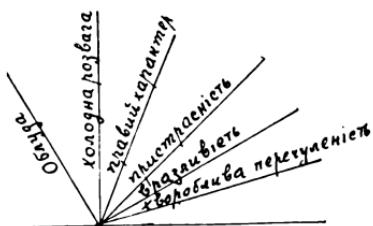
письма. Характеристику дає щойно загальна сума всіх прикмет. Буває, що в тім самім письмі є прикмети, які собі протворічать, отже тоді треба ви-давати компромісний осуд. Тай людина буває в одному скупа, а в іншому розтратна.

Між зовсім малим і зовсім великим письмом є ще велика кількість межеступенів, так як між скрупістю і марнотравністю. З великого письма можна ще вичитувати гордість і аристократичні погляди, а з малого добросердечність, скромність і, деколи, хитрість. Інші прикмети письма мають виявити, чи скрупість переходить в хитрість, аристократичність в марнотравність, або навпаки.

Просте й похилене письмо

У школі вчать звичайно писати похило, то значить так, щоб основна лінія букви хилилася з лівого боку здолини на правий. Але коли скінчиться шкільний примус, тоді кожний пише, як йому довгодоби: один похило, другий просто, а ще інший перехиляє букви з право-го боку вліво. Наклін письма дає графологові також нагоду вглянути в душу того, хто пише.

Графологія в загальному уважає, що простий характер письма означає перевагу розуму, а

письмо похile в правий бік — це перевага чуття; ця перевага тим сильніша, чим більше письмо похile. Дуже похile письмо зустрічається в любовній кореспонденції та в шкільніх задачах.

Якщо письмо хилиться з правого боку в лівий, то в тієї людини не надто приемний характер і її треба стергтися. Таке письмо вказує на облуду й осторожність.

Ступень нахилу письма, а з тим і силу переваги розуму чи чуття можна мірити графометром, сконструйованим німецьким графологом Швідляндом (гляди, рисунок). Оцінюючи письмо, кладеться графометр на дані букви (наперед відрийте його на прозорому папері).

рі) і бідчується дану прикмету. Між поодинокими положеннями є безліч варіацій, яких значення вже легко відгадати.

Гостре й округле письмо

Українське письмо вже з природи є округле, тому майже всіми пишемо круглими буквами. Але дехто пише гострим письмом, подібним до німецького. Деякі люди пишуть всі букви кругло, хоч дещо треба писати гостро.

Стремління “заокруглювати” гострі букви мають ті люди, які і в житті люблять все “заокруглювати”, уважають, щоб нікого не зачепити, волять круглі форми, люблять бути для всіх приемними. Кругле письмо означає лагідний, добросердечний характер, що для нього є чужим все тверде й гостре. Зате, коли хтось круглі букви пише гостро, то він є твердосердним і впертим.

Тепер вже знаємо стільки графології, що можемо дещо сказати про кожне письмо. Але ми бже підкresлили, що графо-

Маємо на складі ще невелику кількість вартісних книжок:

1. Т. Шевченко “Гайдамаки”, люксусове видання, 50 містецьких ілюстрацій	\$6.50
2. М. Гоголь: Твори, тверда оправа	3.80
3. Українсько-англійський словник М. Л. Подвеського на 60.000 слів	5.00

Хто замовить ці три книжки разом, дістане даром четверту вартісну книжку на суму 2 долари.

Money Order слати на адресу:

NARODNY BAZAR, 10402 - 97 Str., Edmonton, Alta, Canada

ЕЛЕКТРИЧНІ І ГАЗОВІ КУХНІ МАРКИ "MOFFAT",
РЕФРІДЖЕРАТОРИ "CROSLEY SHELVADOR", ТЕЛЕВІЗОРІ,
ПРАЛЬНІ МАШИНИ, ВІДКУРЮВАЧІ, ХАТНЕ УМЕБЛЮВАН-
НЯ, ПІЯНА, АКОРДЕОНИ і т. д.

купите

добре, дешево і на найкорисніших умовинах
в українській відомій фірмі

G. LUKES FURNITURE-ELECTRIC

797-9 DUNDAS STREET WEST, TORONTO
Office EM. 8-9228

лог ніколи не видає осуду після однієї признаки. Візьмім, наприклад, письмо гостре, а заразом дуже похиле. Похилість — це ознака чутливости, а гострота — строгости характеру. Чоловік, що є дуже чутливим, а заразом дуже твердим, є егоїстом. Коли ж письмо є ще й дуже мале, то маємо справу з характером захланним, зави-

сним, який другому не бажає нічого доброго. Кругле, велике й похиле письмо означає добродійність, мимо того, що саме велике письмо є ознакою марнотравності.

Отже ще раз підкреслюємо, що повний характер можна пізнати тільки з більше прикмет письма.

(Далі буде)

Порадив обидвом

У поїзді Париж-Ніс сваряться дві жінки: одна хоче відкрити вікно, а друга не дозволяє.

- Як не відчините — каже одна — то я вмру із задухи!
- Як відчините, то я простуджуся і вмру!
- Наперед відчиніть, хай вмре одна, а опісля замкніть, хай вмре друга, і буде спокій! — сказав сердитий сусід.

Редактує: Е. Онищук

Повище бачимо шахову дія-
граму, або шахівницю. Вона по-
ділена на 64 рівних квадратових
полів, навпевнено білих і чор-
них. По правій стороні, в до-
лішньому куті шахівниці, є зав-
жди біле поле. Щоб можна описувати ходи, чи становище фігур на шахівниці, поля позна-
чено системою літер і чисел.
Завжди зі становища білих, тобто з долини, починаючи з ліва на право, позначаємо вертика-
лі латинськими літерами *a*, *b*, *c*,
d, *e*, *f*, *g*, *h*. З технічних при-
чин будемо уживати україн-
ських літер *а*, *б*, *ц*, *д*, *е*, *ф*,
г, *г*. Горизонталі, також зі ста-
новища білих, з долини в гору,
позначаємо числами 1, 2, 3, 4,
5, 6, 7, 8. Це є альгебрична ша-
хова нотація, яка має для кож-
ного окремого поля називу, що складається з літери й числа.

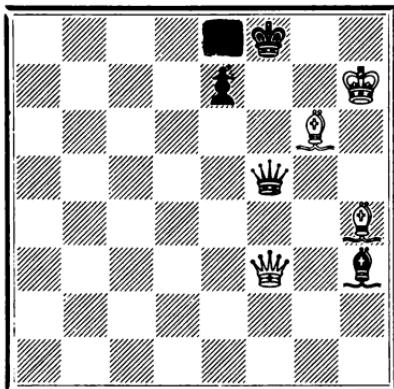
Фігури позначаємо їх почат-
ковими літерами: король — *Кр*,
дама — *Д*, вежа — *В*, бігун —
Б, кінь — *К*, пішак — *п*. Для орієнтації подаємо задачу ч. 2 в шаховій нотації. Білі: Крг7,
Дф3, Бг6, г4 (4). Чорні: Крф8,
Дф5, Бг3, п. е7 (4).

У шаховій партії, щоб зеко-
номити місце, будемо уживати скорочену нотацію лише там, де

ЗАДАЧА Ч. 2

К. С. Говард

(Американ Чесс Бюлетін 1939)

Білі починають і дають мата у двох ходах.

не може зайти непорозуміння, подаючи тільки називу поля на яке фігура, чи пішак йде, а пропускаючи звідки йде.

Доля розпорощила наших шахістів по цілому світі. Приходиться тепер з трудом їх шукати. Деяких віднаходимо через шахову пресу світу. Нині подаємо за "Чесс Ревю" за листопад 1954, що українець, Олександер Сухобик, вийшов переможцем в чемпіонаті штату Нью Йорк за

трофей П. Моргана. З "Чесс Лайф" беремо партію, грани в 1952 році, з його ж зауваженнями у "Вашингтон Чесс Леттер".

Партія ч. 1 Сіцлійська гра

Білі: О. Сухобик.

Чорні: І. Чіверс.

1. e4 ц5 2. Кф3 Кцб 3. д4 цхд4 4. Кхд4 Кfb 5. Кц3 дб 6. Бц4 гб (Треба було грати 6....е6, як покажеться пізніше). 7. Кхцб бхцб 8. е5! Кг4 9. Бf4 Дб6 (Якщо чорний заграє 9.д5, то наступить 10. Кхд5). 10. Дf3! д5 11. Кхд5 Дхб2 12. Вd1 Бг7 (Ця помилка веде до мата у двох ходах, але й без цього позиція чорних безнадійна). 13. Кц7+Кrf8 14. Вd8 мат.

Розв'язання задачі ч. 1: 1. Да8! Перший хід розв'язання

називається також ключем. Ключ 1. Да8! не грозить чорному матом, він вичікує на хід чорного. Зробить чорний ...д4 2. Дг1 мат, ...ц3 2. Крхб3 мат, ...д2 2. Крб4 мат.

В задачі ч. 2 ключ грозить чорному матом в наступному ході.

Кожня задача має, або вичікувальний, або грозячий ключ розв'язання.

—О—

Першість провінції Онтаріо здобув Іван Сук, СТ "Україна", Торонто.

Першість Едмонтону здобув В. Головач 15½-1½.

Першість Клівленду здобув Михайло Парута, УСК "Львів", Клівленд.

Український спортивний тижневик "Спорт" має постійний шаховий куток.

УКРАЇНСЬКА КУХНЯ

ЛІТНЯ САЛАТКА

Очищену і промиту молоду картоплю зварити в посоленій воді, відділити, дати їй охолонути й нарізати скибочками. Редьковцю і очищеним огіркам порізати кружальцями. Зелену салату, зелень кропу, петрушку і цибулі перебрати, промити і покришити. В підготовлену городину влити сметані з цукром, меленим перцем і сіллю і добре перемішати. Потім це все викласти в салатник або на миску, посыпати покришеними вареними яйцями, зеленню кропу і петрушки.

На 500 г молодої картоплі — 2 свіжих огірки, 1 пучок редьковці, 1 пучок зеленої салати, 100 г зеленої цибулі, 50 г зеленого кропу, 25 г зелені петрушки, 1 яйце, півсклянки сметани, 1 столова ложка оцту, 4 горошини гіркого перцю, 1 чайна ложка цукру і чайна ложка солі.

* * *

Ксенократ, говорячи з однією людиною, що у всьому признала йому слушність та безупину притакувала, сказав: "Заперечте мені в чомуусь, щоб я зінав, що ми говоримо вдвійку!"

Е. ДУМИН С-КА

552 КВІН ВУЛ.,

ТОРОНТО, ОНТ.

ПРОДАЖА МУЖЕСЬКОГО, ЖІНОЧОГО ОДІННЯ І ГАЛЯНТЕРІЇ.
Поручає всякого роду мужеські убрання, готові і роблені до міри
ВЕЛИКИЙ ВИБІР СОРОЧОК, КРАВАТОК І СПІДНОГО БІЛЛЯ.

Жіночий відділ має на складі повний вибір

- блюзок
- суконок
- спідничок
- пончіх
- торбинок
- купелевих костюмів
- та всякого роду жіночої галянтерії.

ЗАГЛЯНЬТЕ ПЕРЕКОНАТИСЯ!

До побачення в —

E. DUMYN LTD.

552 QUEEN ST. W., Tel.: EM 44726

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

Щоб печиво було свіже. — Дві краплі гліцерини, додані до тіста, збережуть довше перед черствінням ваше печиво.

Щоб риж був сипкий. — Вирахуйте дві склянки води на склянку рижу, киньте риж на кип'яток і залишіть, хай вариться 12 до 15 мінут. Тоді заберіть з вогню і залишіть, хай постоїть чверть години. За той час риж выбере всю воду і буде готовий.

Щоб довше цвіли квіти. — Підливайте їх тільки по заході сонця і зрізуйте відцвілі бильця, заки ще постане насиння.

Як чистити олійні образи? — Намазуйте їх розрізаною цибулею і витирайте кусником м'якого полотна. Можете теж змити їх вогокою губкою, а потім натерти ватою, умоченою в жовток, розпущеній у кількох краплях оцту; опісля знову легко витріть вогокою губкою.

НОВЕ В ТЕХНІЦІ

Електрична зубна щіточка. — Японці винайшли електричну зубну щіточку, що її тепер почнуть фабрикувати у великій кількості. Вона чистить і рівночасно розпилює по зубах "флюорину", яка забезпечує перед зубними недугами.

ЧИТАЧІ ПРО "МИ І СВІТ"

Д-р М. Ш., Елизабет, ЗДА: "Вітаю Вас із рішенням вида-
вати "Ми і Світ" систематично місячником. Сподіваюся, що по-
щастиль. Людям вже надоїли партійні повчання, люди хочуть уже
 нормальнога харчу. Ваш журнал завжди робив і робить дуже при-
ємне враження того нормального і людського. Тож вірю, що про-
 б'ється."

Пані Т. Ш., Бінгемтон, ЗДА: "Журнали "Ми і Світ" я одер-
жала та радію, що цей симпатичний журналник "мужньо" переборов
 усі перешкоди та виходитиме кожного місяця. Також тішуся, що
 журналік затримає світовий характер, бо, признаюсь, я побоюва-
 лася, що на "новосіллі" він замериканізується та "махне рукою на
 Старий світ", за яким ми, мимо всього, таки тужимо."

Дир. В. Д., Філадельфія, ЗДА: "Ваш магазин цікавий і його
 люди з приємністю читають. Але чи Ви витримаєте конкуренцію
 "Нових Днів"? Хоч і різняться Ваш і Волиняків органи, але в
 основі вони все ж таки однакові до певної міри. Ваш журналік
 жживший і матеріял, що він подає, коротший, отже може публіці
 припаде більше до вподоби."

о. И. П., Едмонтон, Канада: "Дістав канадійське число "Ми
 і Світ". Щиро дякую. Прочитав від дошки до дошки, як і всі
 числа Вашого журналу. Гратулюю. Вірю, що закріпиться і втри-
 мається на канадійському ґрунті. Додати б ще на обкладинці "Сид-
ней, Каїро" і була б ціла вселенна. Але заки тамті будуть, ба-
 жаю, щоб чимшивидше дати там "Київ-Львів-Ужгород"..."

Проф. I. K., Едмонтон: "Щиро дякую за нове число "М. і С.",
 що мені дуже сподобалося. Журнал робить дуже гарне і куль-
 турне враження. Матеріял дуже добре підібраний."

Пані О. С., Нью Йорк, ЗДА: "Дуже дякуємо за прислані числа.
 Журнал є справду дуже цікавий."

Пан П. З., Вегревіл, Канада: "Оказове число отримав, пере-
 силаю річну передплату на цей журналік. Він мені незвичайно за-
 імпонував і сподобався. Це щось як "Літерарі Дайджест". Ко-
 роткі, змістовні, наукові займаючі статті, літературна, а заразом і
 популярна мова, інтересні ілюстрації."

Проф. В. О., Вунзок, ЗДА: "Дуже радій, що не залишили
 думки видавати "Ми і Світ". Кажу цілком щиро, що це цікавий,
 культурний і потрібний журнал. Радій бути до послуг моїми скром-
 ними силами."

Всю редакційну й адміністраційну кореспонденцію та грошеві
 посилки просимо адресувати на:

**Mr. M. KOLANKIWSKY,
 278 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada**

